בס"ד

אוצרות המיוחש"ך

הרב מרדכי יפת יהודה שרעבי

י"א בכסלו תשפ"ז | שבת קודש | גליון 228

פרשת ויצא

משולחן המלך
עמוד 3

זוהר על הפרשה
עמוד 8

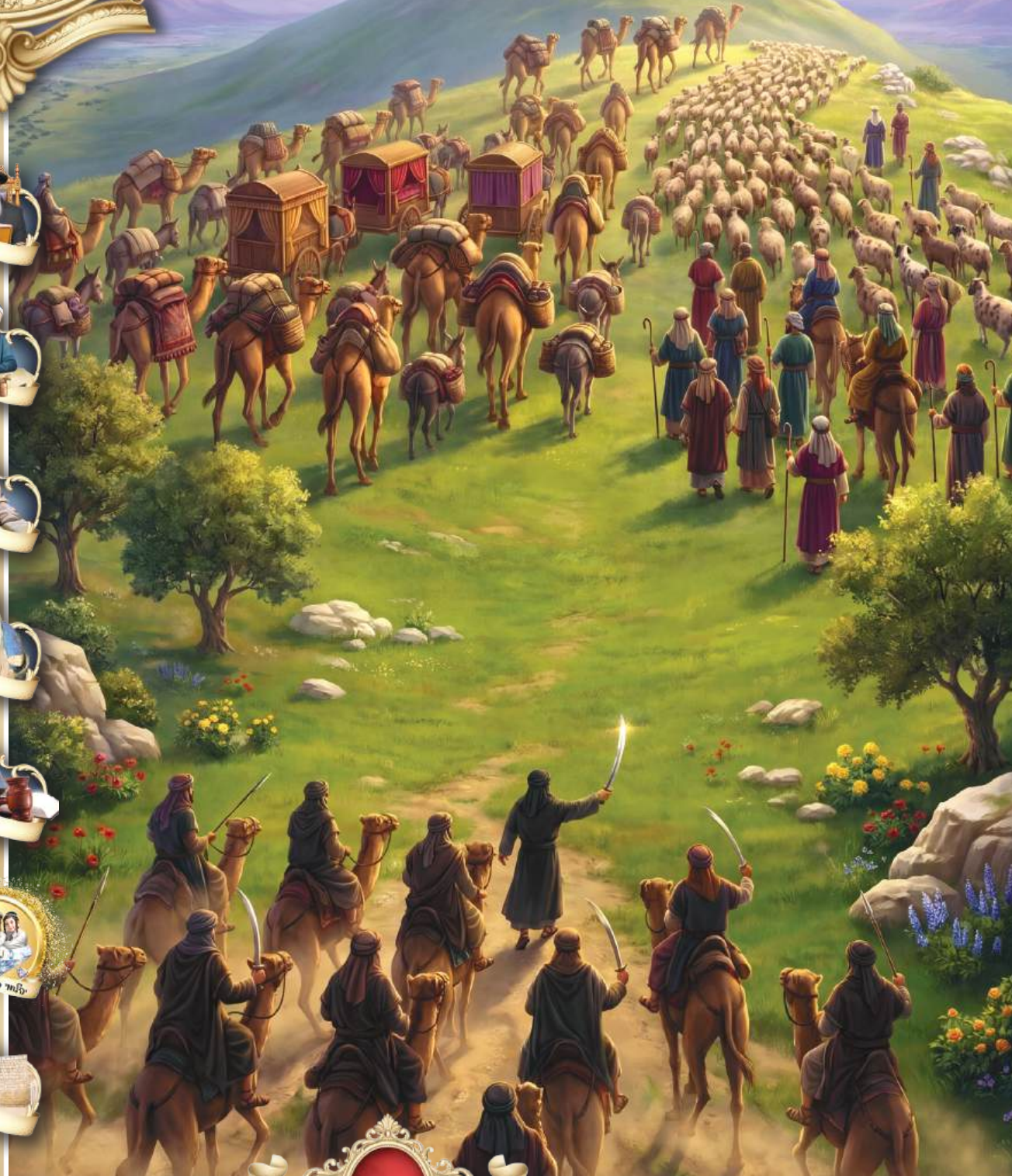
שרפי קודש
עמוד 10

ההלכה היומית
עמוד 12

שאלות מבית הדין
עמוד 12

מדור הילדים
עמוד 14

דרכי הרשב"י
עמוד 15

זמני השבת

הזמנים ע"פ לוח אור החיים

	הדלקת נרות	שקיעה	יציאה	ר"ת
ירושלים	16:02	16:42	17:13	17:46
חיפה	16:19	16:39	17:10	17:43
באר שבע	16:23	16:43	17:13	17:47
תל אביב	16:19	16:39	17:10	17:42

*במנהג ירושלים הדלקת נרות 40 דקות לפני השקיעה

הילולא דצדיקיא

יום ראשון - י"ב כסלו

יב. רבי שלמה לוריא, המהרש"ל, של"ד | רבי יצחק למפרונטי, בעל פחד יצחק, תקי"ז | רבי אברהם דב אוירבך מאוורוטש, בעל בת עין, תר"א | רבי חיים מרדכי קאטץ, ראש ישיבת טלז בקליבלנד, תשכ"ה

יום שני - י"ג כסלו

יג. רבינא, רב אבינא בר רב הונא, עורך התלמוד הבבלי, ד'ר"ס | רבי דוד שלוש, ראש ישיבה במרקש, תרנ"ג | רבי ישראל טאוב, האדמו"ר הראשון ממודז'יץ, בעל דברי ישראל, תרפ"א | רבי שלום הדאיה, דיין ומקובל מחכמי ירושלים, תש"ה

יום שלישי - י"ד כסלו

יד. רבי שמואל פלקנפלד, בעל בית שמואל אחרון, תקס"ז | רבי מנחם נחום פרידמן, האדמו"ר הראשון משטפנשט, תרכ"ט | רבי דוד אבוחצירא, רב ומקובל, תר"פ | רבי מרדכי יעקב ברייש, בעל חלקת יעקב, תשל"ז | רבי נתן גשטטנר, אב"ד קריית אגודת ישראל בבני ברק, תשע"א

יום רביעי - ט"ו כסלו

טו. רבי יהודה הנשיא, חותם המשנה | רבי מרדכי קלעי, פוסק וראש ישיבה בשאלוניקי, ת"ז | רבי שמחה בונם סופר, רבה של פרשבורג, תרס"ז | רבי שלמה אלבאז, דיין במרקש ובבאר שבע, תש"ע | רבי אשר דויטש, מראשי ישיבת פוניבז', תשפ"ה

יום חמישי - ט"ז כסלו

טז. רבי יעקב מלובלין, רבן של בריסק ולובלין, ת"ד | רבי מנחם קאליש, האדמו"ר מאמשינוב, תרע"ח | רבי שאול ידידיה אלעזר טאוב, האדמו"ר ממודז'יץ, תש"ח

יום שישי - י"ז כסלו

יז. רבי מאיר פישלס, ראב"ד פראג, תק"ל | רבי יוסף יוזל הורוביץ, הסבא מנובהרדוק, תר"פ | רבי שלמה היימן, בעל חידושי רבי שלמה, תש"ה | רבי שלום ברנדר, ראש ישיבת בעלז בירושלים, תש"ס | רבי אהרן חדש, משגיח ישיבת מיר, תשפ"א

יום שבת - י"ח כסלו

יח. רבי אברהם בן הרמב"ם, ד'תתקצ"ח | רבי ברוך ממז'יבוז', תקע"ב | רבי דוד בן שמעון, מייסד ועד העדה המערבית בירושלים, תר"ם | רבי לוי יצחק הורוביץ, האדמו"ר מבוסטון, תש"ע

בס"ד

מוסדות המיוש"ר

פדיון נפש
ע"פ הקבלה עם מטבעית מסקנו טהור הנערך מדי יום ע"י מו"ר גדול הדקוכלים
שלוחה 3 או בוואטסאפ

לעריכת אזכרות
בארוחת צהריים של אברכי ורבני הישיבה כולל סעודת ודברי תורה וקדיש כולל תיעוד שישלח אליכם בוואטסאפ
שלוחה 7 או בוואטסאפ

הידור מצווה
הכתיבת לספרי תורה, תפילין ומזוזות בפיקוח של מו"ר שליט"א וכן כל ספרי מו"ר
שלוחה 5

תיקון נפטרים
ע"י מניין אברכים באופן פרטי לזיכוי ללא שמות נוספים
שלוחה 7

קביעת פגישה למו"ר
אך ורק דרך הטלפון
שלוחה 6
הציפור מתבקש בכל לשון של בקשה לא לדבר ללא קביעת תור מראש

בית הכנסת זמני תפילות ושיעורי תורה
שאל את הבנט או הכנס לאתר הישיבה

כולל לאברכים מצויינים החזקת אברך
ללימוד התורה הקדושה להצלחתך

ישיבה גדולה לבחורים תפארת התורה
שלוחה 10

בית הוראה שואלות אקטואליות בהלכה
שלוחה 2

לקבלת ההלכה היומית ב- 2 דק' של הלכות
יש לשלוח בקשה בוואטסאפ

חלוקת ספרי הזוהר היומי ללא עלות
שלוחה 4

תהילים לילדים להזכרת שמות בלימוד התהילים לילדים
שלוחה 11

מכון להוצאת ספרים ניתן להקדיש לע"נ

הכל בטלפון אחד:
03-55-20004

www.ravbenayahu.co.il | 03-55200004 | אורט ישראל 4 בת-ים
טל"פון וואצאפ 054-4776356 | קו שמיעת שיעורים: 073-3718129

שיבוב: יצחק ישראל יוקר
054-655-4554

משולחן המלך

פנינים מוסרים ומעשיות השווים לכל נפש
הנערכים משולחן המלך מתוך
שיעור הדף היומי שנמסר ע"י מרן שליט"א

עורך: הרב **מרדכי ג'נודי** הי"ו

למה אין משכורת חודשית משמיים?

פרשתנו פותחת ביציאתו של יעקב אבינו: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה" (בראשית כח, י). המילה 'ויצא' היא ראשי תיבות: **וירא יעקב צ"א** - ומניין צ"א (91) הוא הגימטריה של ייחוד שני השמות הקדושים 'הוי"ה' ו'אדנ-י'! יעקב אבינו יוצא עכשיו לדרך לבדו, אבל הוא רואה מול עיניו כל הזמן את קודשא בריך הוא ושכינתיה, כי הקדוש ברוך הוא לעולם לא זז מחיבובו של צדיק. איזו זכות אדירה!

בפרשה הקודמת ראינו את הברכה שבירך יצחק את יעקב: "וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ" (בראשית כז, כח). מסביר רש"י הקדוש: מה זה 'ויתן'? **יתן ויחזור ויתן!** הקדוש ברוך הוא לא נותן ליהודי משכורת חודשית פעם אחת בחודש ושלום על ישראל, אלא נותן לו שפע יומי בכל יום ויום מחדש - בדיוק כמו המן שירד לאבותינו במדבר: "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ" (שמות טז, ד).

ולמה כל יום אדם צריך לקבל את פרנסתו מחדש? כדי שבכל יום יבקש מאבא שבשמיים ויישאר קשור אליו! ככה זה עובד: כמו אדם שנזקק למלך בכל יום ונמצא איתו בקשר רצוף, כך הקדוש ברוך הוא זיכה את עם ישראל במתנה נפלאה - להיות קשורים לבורא עולם בכל יום ובכל רגע!

למה התרנגול מרים את הראש?

ראיתם פעם ציפור או תרנגול איך הם אוכלים? התרנגול מוריד את הראש לאדמה, מנקר גרגיר מן הקרקע, ובשביל לבלוע אותו פנימה - הוא מרים מיד את הראש למעלה! מוריד, לוקח, ומרים למעלה. למה הוא מרים את הראש בכל פעם? כדי להודות לאביו שבשמיים! אפילו ילד קטן שנותנים לו סוכרייה, מרים מיד את הראש להסתכל מי נתן לו.

כך בדיוק חי יהודי מאמין! הוא קם בבוקר ואומר בשמחה: 'מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך'. הוא מניח בצד את כל הדאגות ובוטח בבורא עולם: מאיפה תבוא הרפואה ומאיפה תבוא הפרנסה? מאת המלך! אז מה אתה דואג?! הוא הולך לבית הכנסת, מתפלל מילה במילה בשמחה, לומד 'חוק לישראל' ומשתתף בשיעור תורה.

אחרי התפילה והלימוד הוא חוזר הביתה מוקדם, עוד לפני השעה שבע בבוקר כש'נץ החמה' מוקדם, ומביא איתו בדרך גבינה, שמן זית, זעתר, עגבניות וזיתים.

אשתו עדיין ישנה, והוא בזריזות חותך, מסדר את השולחן ומכין לה גם חביתה חמה. אז הוא מעיר אותה בחיוך: "בואי נאכל ארוחת בוקר!". היא קמה שמחה, רואה שהכול מונח ומסודר, והם אוכלים יחד בשמחה ובנחת.

'היום אני צריכה אלף שקלים!'

בסיום הארוחה הוא אומר לה: "גברת, נברך ברכת המזון בכוונה!", ואחר כך מבקש ממנה: "תברכי אותי, אני יוצא להביא פרנסה היום. כמה כסף את צריכה היום?". עונה לו אשתו: "היום אני צריכה אלף שקלים, בעלי". אומר לה: "אין בעיה, תברכי אותי ונביא אותם!". הוא נושא עיניים לשמיים ומתפלל: "ריבונו של עולם, אני צריך פרנסה מידך הרחבה והמלאה! היום אני צריך אלף שקלים. מחר השם יעזור - היום אני צריך אלף!".

וכאילו מכריזים לו מן השמיים: 'אין בעיה, תקבל!'.

הוא יוצא מן הבית, ומיד פוגש אותו חבר ואומר לו: "תשמע, יש לי עבודה בשבילך - אני צריך שתבנה לי איזה קיר בבית, איזה כותל". שואל אותו היהודי: "אשתי ביקשה ממני היום אלף שקלים, יש בעבודה הזאת אלף שקלים?". עונה לו החבר: "תקבל אלף שקלים, בוא תעשה!". הוא ניגש למלאכה, והשם שולח ברכה במעשי ידיו בזכות התורה שלמד בבוקר - בונה את הקיר, עושה טיח ומסיים הכול כמו שצריך. ניגש אליו בעל הבית, מודה לו מכל הלב, מקיים בו מצוות "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ" (דברים כד, טו) ומושיט לו אלף שקלים!

בצהריים, בסביבות השעה שתיים, הוא נכנס הביתה לריח ארוחת הצהריים המוכנה ואומר לאשתו: "בבקשה גברת, הנה אלף שקלים!", ומפריש מהם מיד מאה שקלים מעשר צדקה ל'נהר שלום'. אחרי מנוחה קצרה של שעה-שעתיים הוא שב לבית הכנסת לתפילה, ללימוד תורה ולעוד שיעור, ובארוחת הערב הוא מספר לאשתו בהתלהבות איזה חידוש נפלא למד היום. **אין פה תלות בבנק או במשכורת חודשית - הכול מגיע ישירות מידו של הקדוש ברוך הוא!**

'קח כסף – ואל תפנה אליי!'

אצל הרשעים ההנהגה הפוכה לגמרי! על הנחש הקדמוני נגזר: "וְעָפָר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (בראשית ג, יד). שואלים חכמינו: וכי זו קללה?! הרי בכל מקום שהנחש זוחל יש לו עפר בשפע! אלא אומר הקדוש ברוך הוא כביכול: 'אני לא רוצה לראות את הרשע הזה ולא רוצה לשמוע ממנו! קח פרנסה לשנה, לשנתיים, לשלוש - רק אל תפנה אליי!'. כך נהג הקדוש ברוך הוא גם עם עשיו הרשע, שלא רצה שום קשר איתו. אבל עם ישראל? כל יום השפעה חדשה וברכה חדשה! יהודי מבקש בכל יום רפואה, ישועה, תורה, שכל והבנה - וכך הוא נשאר דבוק תמיד באביו שבשמיים.

למה חיכה עשיו לימי האבל?

עשיו הרשע חיכה שישים ושלוש שנים לברכות, וכשבא יעקב אבינו ונטל אותן כדין, חרק עשיו שיניים ואמר: "יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי" (בראשית כז, מא). ותמוה הדבר: למה חיכה עשיו עד שיצחק אבינו ייפטר? וכי עשיו באמת התבייש מאביו?! הרי הוא צפצף על כולם!

אלא עשיו הכיר היטב את סוד הברכה ששמע מאביו: "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ" (בראשית כז, מ) - רק אם יעקב מרפה מן התורה, עשיו מסוגל לשלוט בו! עשה עשיו חשבון פשוט: כשיצחק ייפטר מן העולם, יעקב ישב שבעה ויהיה אונן ואבל, ואבל הרי אסור בלימוד תורה (מועד קטן טו, א) - ואז תוסר ממנו הגנת התורה ואוכל לפגוע בו!

הקשה על כך הרבי מגור קושיה עצומה: הרי גם בימי אבלו מותר לאדם ללמוד הלכות אבלות ואת מסכת 'מועד קטן', ואם כן יעקב אבינו עדיין ימשיך ללמוד תורה גם באבלו! אלא מתרץ ה ר ב י

השיעור השבועי
דף היומי מוסר והלכות
מפי מרן מו"ר גדול המקובלים
הרב **בניהו שמואלי** שליט"א
מידי יום שלישי בשעה 18:00 | בישיבת המייש"ר | רח' אורט ישראל 4 בת ים

מגור יסוד אדיר: **כאשר אדם לומד תורה מתוך שמחה - התורה מגינה עליו הגנה שלמה, אבל לימוד מתוך צער ואבל אינו מגן באותה מידה!** וזהו שאמר דוד המלך: "שָׂשׂ אָנֹכִי עַל אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב" (תהלים קיט, קסב) - השמחה בדברי תורה היא הנותנת לתורה את כוח ההגנה שלה!

מכתבים בלי מתנות בבית לבן

רבקה אמנו קוראת ליעקב ואומרת לו: "תשמע בני, עשיו אחיך מתנחם לך להורגך! אל תחכה רגע אחד - צא מיד אל לבן אחי לחרן, להקים בית נאמן ולהעמיד את זרע ישראל, ושם כבר מזומנות לך נשים צדקניות". כידוע, באותה שעה שנולדו התאומים יעקב ועשיו, נולדו ללבן שתי תאומות - לאה ורחל. יצחק אבינו נהג לשלוח להן מכתבים ומתנות כדי לחנך אותן לדרך ארץ, כפי שנהג אברהם אבינו בזמנו. ומה עשו בתואל ולבן הרמאים? את הכסף והמתנות לקחו לעצמם, ולבנות מסרו רק את המכתבים!

תראו את ההבדל בין האבות הקדושים: אצל יצחק אבינו הגיע הזיווג עד פתח ביתו על ידי אליעזר עבדו, ואילו יעקב אבינו נדרש לרדת בעצמו אל חרן - אל עומק הקליפות - כדי להוציא משם את זיווגו. לפעמים אדם מוכרח לטרוח ולרדת למטה כדי לזכות בזיווג שנגזר לו מן השמיים!

הפרשה היחידה שנכתבה בלי הפסקה

בספר 'מגלה עמוקות' מבואר רמז נוסף בתיבת 'ויצא' - ראשי תיבות: **וירא יעקב צורת א'**, שיעקב ראה תמיד מול עיניו את אלופו של עולם! בתוך כל התהפוכות והצרות חי יעקב אבינו בבחינת "שִׁוִּיתִי ה' לְנֶגְדִּי תָּמִיד" (תהלים טז, ח), בידיעה מוחלטת שהקדוש ברוך הוא משגיח, מוביל, מוריד ומעלה, ולכן צעד אל חרן בביטחון גמור.

משולחן המלך

תשימו לב לדבר פלאי שיש רק בפרשת ויצא: בכל הפרשה כולה אין אפילו פרשייה אחת פתוחה או סתומה - כולה כתובה בספר התורה ברצף אחד מתחילתה ועד סופה! מבאר ה'שפת אמת' הקדוש שהסיבה לכך היא שיעקב אבינו הלך בדרכו באמונה פשוטה ותמימה, ברצף אחד, בלי לעצור ולשאול קושיות ובלי לנסות להבין חשבונות שמיים. מול עשיו, מול לבן, במעשה דינה ובמכירת יוסף - הוא המשיך לצעוד בדרכי השם מתוך ידיעה ברורה שהכול לטובה!

'אבא, על אבא לא שואלים!'

מספרים על בנו הקטן של אדמו"ר גדול, שבליל הסדר ישב מול אביו בשתיקה. אביו האדמו"ר המתין שהילד ישאל את ארבע הקושיות של 'מה נשתנה', אבל הילד שותק! שאל אותו אביו בתמיהה: "בני, מה קרה לך? הלילה ליל הסדר, צריך לשאול שאלות!". הביט בו הילד בתמימות וענה: **"אבא, על אבא לא שואלים שאלות... מה שאבא עושה - הכול בסדר!"**. אוי, כמה שמח הרבי מתשובתו המתוקה!

למה הדבר דומה? לאדם שהדוור מביא לו מעטפה בדואר, ובתוכה המחאה על סך מאתיים אלף שקלים במתנה! למי הוא יודה - האם יתחיל לנשק את הידיים של הדוור?! הרי הדוור הוא רק שליח, לא הוא נתן את הכסף! ולהפך, חלילה, אם הדוור מוסר לאדם הזמנה לבית משפט - האם יכעס על הדוור ויקלל אותו?! ודאי שלא, הדוור רק מוסר את המעטפה! כך בדיוק בעולם הזה: כל האנשים וכל המאורעות אינם אלא שליחים של עילת העילות וסיבת הסיבות, ובין אם באה לאדם טובה ובין אם בא עליו ניסיון - הכול נשלח מלמעלה לטובתו הנצחית.

הסוד שמסתתר בצלחת המרק...

כשיצא יעקב אבינו לדרכו, בירכה אותו אמו רבקה בפסוק: "כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ" (תהלים צא, יא). דעו לכם שכאשר אדם יוצא לדרך, יש שם קדוש שמלווה אותו ושומר עליו, והוא רמוז בסופי התיבות של המילים: **כי מלאכיו יצוה לך** - השם הקדוש **'יוה"ך'**! גם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי וחבריו, כשהיו הולכים ביערות ובשדות לסדר את סודות ספר ה'זוהר', היו פותחים בפסוק: "וְהַמַּשְׂכִּילִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר הָרָקִיעַ" (דניאל יב, ג), שראשי התיבות שלו (והמשכילים יזהרו **כ**זהר **ה**רקיע) מרכיבים אף הם את אותיות השם הקדוש הזה לשמירה בדרך!

גם בהלכה מצאנו רמז נפלא לשם הזה בכלל הידוע: "יָחִיד וְרַבִּים הֲלָכָה פְּרַבִּים" (ברכות ט, א), שראשי התיבות שלו הם שוב **'יוה"ך'**. ואפילו במנהגי חצרות הצדיקים - כאשר אדמו"ר יוצא לדרך, מגישים לו לשתות מרק חם שביידיש נקרא **'יוֹהָך'**, כדי לרמוז על השם הקדוש שמלווה ושומר את ההולכים בדרכים!

וגם בפסוק הפותח את פרשתנו - "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה" (בראשית כח, י) - טמון השם הזה ממש! לכאורה היה מספיק לכתוב בקיצור 'ויצא יעקב מבאר שבע לחרן', למה נכתב 'וילך חרנה'? אם ניקח את האותיות הנוספות מעבר לאות ל' של 'לחרן' - האותיות **ו'**, **י'**, **כ'** מתוך תיבת 'וילך', והאות **ה'** שבסוף תיבת 'חרנה' - נקבל בדיוק את ארבע האותיות **'יוה"ך'**! ורבותינו גילו שלסכין של הקדוש ברוך הוא יש שש עשרה פיות (י"ו בגימטריה, כנגד האותיות י"ו שבשם יוה"ך), שבהן עתיד הקדוש ברוך הוא להיפרע בקרוב מן הרשעים ולהכות בהם!

הפרש המסתורי על שפת הנהר

כשיצא יעקב אבינו מבית אביו, הוא לא יצא כעני, אלא יצחק אבינו צייד אותו בגלימה מאירה, כתר על ראשו, מרכבה מפוארת כמו 'קאדילק', משרתים, כסף ומרגליות - כיאה לבן מלכים היוצא לשאת אישה. והנה באמצע הדרך חוסם אותו אליפז בן עשיו, ממש כמו אנשי העולם התחתון! אומר לו אליפז: "אבא שלי

ברכות שמים מעל

הגיליון מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי שי בן רות הי"ו
ודעייתו הצדקנית
יסמין בת פאגי תחי'
וילדיהם הנעימים
השם ישמרם ויחייהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

משולחן המלך

ציווה עליי להרוג אותך, אבל אני מתבייש ממך ולא אעשה דבר כזה". אמר לו יעקב: "אמרו חכמים: 'עני חשוב כמת' (נדרים סד, ב) - קח את כל מה שיש לי: את הכסף, המרגליות, העגלות והמשרתים!". אבל אליפז לא הסתפק בזה: "אני רוצה גם את הכתר וגם את הגלימה!", ולקח ממנו הכול עד שהותיר אותו ללא בגדים כלל. לפני שהלך שאל אליפז: "ומה אגיד לאבא שלי כשישאל איפה הראש שלך?". ענה לו יעקב: "תאמר לו שנלחמת עם אריה והוא טרף את הראש!".

אליפז הסתלק, ויעקב נותר בודד וחסר כול. מיד חולל לו הקדוש ברוך הוא נס וברא לידו נהר מים, ויעקב נכנס לתוך המים להסתתר. באותו רגע שלח לו הבורא מתנה מופלאה: פרש רכוב על סוס הגיע למקום עייף ויגע, עצר את סוסו, פשט את בגדיו ואת כובע הפרשים שלו על השפה ונכנס להתרחץ - ומת בתוך המים! הבין יעקב אבינו שזוהי הצלה מן השמיים, יצא מן הנהר, לבש את בגדי הפרש וחבש את כובעו, עלה על הסוס והמשיך בדרכו.

אמר יעקב לעצמו: 'אחרי שנעשה לי נס כזה מן השמיים, איני יכול לרדת מיד לבית לבן - אני חייב ללכת קודם ללמוד תורה!'. הוא עבר ליד בית מדרשם של 'שם ועבר', וכשיעקב אבינו רואה בית מדרש הוא לא מסוגל לעזוב אותו! וכך אמרו חכמינו (מגילה יז, א): ארבע עשרה שנים תמימות ישב יעקב בבית המדרש של שם ועבר ולא שכב לישון על מיטה מרוב שקידתו בתורה! ולמה דווקא ארבע עשרה שנים? כדי לשבור את כוחו של עשיו, שנאמר: "הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו" (בראשית כז, כב) - **'יד' בגימטריה ארבע עשרה, ובכוח ארבע עשרה שנות התורה הכניע יעקב את ידו של עשיו והעמיד את י"ב השבטים הקדושים!**

כשהצדיק יוצא מן העיר...

נחזור אל פסוק הפתיחה: "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה" (בראשית כח, י). שואל רש"י: למה הזכירה התורה את יציאתו מבאר שבע, ולא הסתפקה ב'וילך יעקב חרנה'? אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם! כל זמן שהצדיק בעיר - הוא הודה, הוא זיווה והוא הדרה; יצא משם - פנה הודה, פנה זיווה, פנה הדרה!

ותראו כאן חשבון גימטריה מדהים: השם 'יעקב' עולה 182 (י' זה 10, ע' זה 70, ק' זה 100, ב' זה 2), ואילו 'באר שבע' עולה 575. אם ניקח את 'באר שבע' (575) ונפחית ממנה את 'יעקב' שיצא ממנה (182), נקבל בדיוק **393** - שהוא בדיוק הגימטריה של **"פנה הודה זיוה הדרה"** (393)! פלא פלאות של דיוק בתורת האמת!

איפה מחביאים את היהלומים היקרים?

ממשיכה התורה ומספרת: "וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" (בראשית כח, יא). במשך ארבע עשרה השנים בבית מדרשם של שם ועבר לא שכב יעקב לישון אפילו על הרצפה! אבל כשהגיע אל הר המוריה - מקום השכינה - אמר הקדוש ברוך הוא: 'צדיק זה בא לבית מלוני ולא יישן?! ודאי שאתן לו לישון!'.

איך שהגיע יעקב אל המקום, פנתה אליו אבן השתייה ואמרה לו: "אני מחכה לך מיום שנברא העולם שתבוא!". שאל אותה יעקב: "מה לך איתי?". ענתה לו אבן השתייה: "ממני הושתת העולם, וממך יושתת וייצא מי שמחזיק את העולם - שנים עשר שבטי ישראל!". ובאותה שעה גילתה לו השכינה הקדושה את סוד ירידתו לחרן: "עכשיו אתה יורד אל לבן הארמי, אל מקום הקליפות והטומאה הנוראה ביותר. **ואיפה מחביאים יהלומים יקרים שלא ייגנבו? בתוך פח האשפה!** שם, בתוך עומק הקליפה, חבויות נשמות קדושות וטהורות כדי שהסטרא אחרא לא תיגע בהן! בשביל להוציא את היהלומים הללו אתה יורד לחרן - אבל קודם כול תישן כאן בבית מלוני ותקבל כוח והארה מן הקדושה!".

כש'אוי' הופך ל'טוב' בגימטריה אחת

באמת כל מה שעובר על האדם הוא לטובה גמורה. מביא ה'בן איש חי' בשם 'סדר עולם' שרחל ולאה היו תאומות, כשם שיעקב ועשיו היו תאומים. רחל אמנו נסתלקה בגיל שלושים ושבע, ולאה אמנו בגיל ארבעים וארבע - נמצא שלאה האריכה ימים שבע שנים יותר מרחל! כמה זמנים קשים עברו על לאה בצעירותה: הבריות היו אומרים "הגדולה לגדול והקטנה לקטן", והיא הייתה בוכה ומתחננת בלי הרף שלא תיפול בגורלו של עשיו הרשע!

בזכות מה ניצלה וזכתה להעמיד רוב שבטי קה? בזכות התפילות שלה ובזכות אור התורה! במדרש מובא שהיה ללאה אמנו טס של זהב ועליו חקוק הפסוק "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב", והיא הייתה הוגה בתורה תמיד ואור גדול האיר עליה. ודעו לכם רמז מתוק מדבש: **המילה "אוי" עולה בגימטריה 17, אבל גם המילה "טוב" עולה בגימטריה 17!** לפעמים אדם זועק בתוך הניסיון "אוי!", ואינו יודע שבתוך ה'אוי' הזה עצמו מסתתר ה'טוב' הגדול ביותר שייתגלה לו בקרוב!

לאן נעלמו התפוחים של האורחים?!

כתוב בפסוק: "וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו" (בראשית כח, יא). רבנו האר"י ז"ל מגלה שאבני המקום רומזות לרחל ולאה, שיעקב שם אותן מראשותיו כרמז לנשים הצדקניות שיישא. ועל דרך הפשט, יעקב לקח מאבני המזבח והקיף בהן את ראשו בלבד. ולמה שמר דווקא על הראש מפני חיות רעות, וכי את הגוף חיות רעות לא יכולות לטרוף?! אלא יעקב אבינו חשש מן המשפט שהוציא מפיו קודם לכן לאליפז! כשאליפז שאל אותו מה יאמר לעשיו על ראשו של יעקב, השיב לו יעקב: "תגיד לו שאכל אותו אריה" - ועכשיו פחד יעקב שמא 'ברית כרותה לשפתיים', ולכן הגן בחומה של אבנים דווקא על ראשו!

באפשרותך להיות משותפיו של מו"ר הרב בניהו שליט"א, בתרומת 500 ₪ חד פעמי, ואברכי המוסדות ילמדו להצלחתכם, שלט זה מודבק בפתחים של כל בתי המדרש של המוסדות הקדושים

ברכות שמים מעל

הגיליון מוקדש להצלחת ידידנו
אהוב ליבנו תומך תורה וחסד
בכל ליבו ונפשו
רבי דוד בן אסתר הי"ו
ודעייתו הצדקנית
נטלי חיה בת רשל תחי'
וילדיהם הנעימים
השם ישמרם ויחייהם בבריאות
ושובע שמחות אמן

צדיק באמונתו יחיה

דיבורים קדושים בענייני **"אמונה"**
מאת הרב **יוסף עברלחק** שליט"א
מאברכי המוסדות

"ויצא יעקב"

כותב בעל המגלה עמוקות ראשי תיבות של "ויצא" זה **וירא יעקב צורת אלף**, התורה באה ללמדנו איך יעקב אבינו עבר את כל הניסיונות שהיו לו מצאתו מאביו שיצא למסע שלם של ניסיונות איך הוא עבר את הכול, אינו אלא על יד שהיה תמיד רואה מולו צורת אלף היינו אלופו של עולם, אשר בידיו הכול והוא מנהל את הכול, וזה מה שהתורה באה ללמדנו איך כל יהודי בעם ישראל ידע להתמודד אם הניסיונות בצורה טובה אינו אלא על ידי שהיה שגור בפיו שם השם, והיה מקיים "שיוותי ה' נגדי תמיד" שזה מטרת התורה ללמדנו איך לעבור את ניסיונות החיים בצורה טובה, וזה המלחמה של השטן איך לבלבל לעם ישראל את האמונה בהשם יתברך, וזה מה שנקרא שבוע הבא על המלחמה שהיה ליעקב אם שרו של עשו, וכתוב ויגע בכף ירך יעקב, אומר החתם סופר זיע"א בכף גימטרייה אמונה היינו כל מה שניסה להחליש ליעקב ולדרות ישראל עד עולם אינו אלא כח האמונה, אשר היצר הרע יודע שזהו הכלי החזק ועליו אדם צריך להשקיע,

אדם אשר חי בצורה הזאת עליו אמר התנא "איזהו עשיר השמח בחלקו" זהו אדם עשיר אשר יודע הוא אשר כל מה שעובר עליו זה הכי טוב בשבילו, כתוצאה מזה הוא לא רודף אחרי שום דבר גשמי, מחמת ידיעתו שהבורא יתברך אבינו הרחמן, הוא מסדר לנו את התוכנית חיים, וזה מה שהיה במפגש של יעקב ועשו, אשר יעקב אמר לעשו יש לי כל, אולם עשו ענה לו אחי יש לי רב, היינו יעקב אבינו אשר היה חי אמונה מימלא הוא מרגיש עשיר השמח בחלקו ולא מחפש להשיג דבר מעל גזירת המקום, לעומתו עשו הרשע ענה לו אחי יש לי רב, כוונה תמיד רוצה עוד הוא לעולם לא מסופק מחמת שהוא לי חי את האמונה בהשם, וזה מה שיעקב אבינו מלמד את כל ילדיו איך יהיו רצויים בעיני השם, וכן שיהיה להם שמחת חיים אמיתיים אשר היא לא תלויה בשום הצלחה גשמית, אלא אך ורק מחמת ידיעת האדם שמה שאני עובר זה מה שטוב לי,

שנזכה לחיות בצורה כזאת ולשמוח שמחה אמיתית. אמן

שבת שלום,

משולחן המלך

באותו לילה התחולל נס: כל אחת מן האבנים אמרה "עליי יניח צדיק ראשון!", מיד חיבר אותן הקדוש ברוך הוא ונעשו כולן לאבן אחת! על זה מספרים מעשה נפלא מילדותו של הגאון רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל: פעם קנה אביו תפוחים משובחים לכבוד אורחים חשובים, החביא אותם בארון והזהיר: "שמע יונתן, התפוחים האלה שמורים לאורחים!". ביקש הילד: "אבא, תן לי רק תפוח אחד!". לאחר זמן גילה הילד את המחבוא, לקח תפוח אחד... ועוד אחד... עד שנותר שם תפוח בודד! כשפתח אביו את הארון נזעק: "יונתן, ביישת אותי! מה אגיש עכשיו לאורחים?!". ענה לו יונתן הפיקח בעיניים בורקות: "אבא, אני אכלתי רק תפוח אחד!". תמה האב: "אז איפה כל שאר התפוחים?!". השיב לו הילד: **"כל תפוח ותפוח צעק 'עליי יניח הצדיק ראשון!' - וכל התפוחים התאחדו ונעשו תפוח אחד!"**. והעיקר שלנו בעבודת השם: לשמור מכל משמר על הראש שלנו מפני השקפות רעות!

הדמות שחקוקה למעלה בכיסא הכבוד

בשנתו חולם יעקב אבינו: "וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" (בראשית כח, יב). תיבת 'סולם' עולה בגימטריה 'קול' - קול התפילה והתורה - וגם בגימטריה 'ממון'. ובעבודת השם צריך אדם לזכור: גם אם לפעמים יש עליות וירידות בבחינת "שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם" (משלי כד, טז), אסור להישבר לעולם! 'מלאכי אלהים עולים ויורדים בו' - גם בירידה, בשורה התחתונה נשארים מלאכים!

ולמה היו מלאכי השרת עולים ויורדים ומביטים ביעקב? כי בכיסא הכבוד חקוקות ארבע דמויות - אריה, שור (ויש אומרים כרוב), נשר ואדם - ודמות ה'אדם' החקוקה בכיסא הכבוד היא דמותו של יעקב אבינו! המלאכים ראו את דיוקנו למעלה בכיסא הכבוד, ירדו למטה וראו אותו ישן על הארץ, והתפעלו עד כלות: 'איך ייתכן אדם בשר ודם בקדושה כזו?! בן שמונים וארבע שעות לא נישא, יפה תואר שאין כמותו, ולא ראה טיפת קרי מימיו עד שאמר על ראובן בכורו "כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי" (בראשית מט, ג)!'. התקנאו בו המלאכים וביקשו לפגוע בקדושתו - מיד נאמר: "וְהִנֵּה ה' נִצָּב עָלָיו" (בראשית כח, יג), הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו ניצב לשמור על יעקב בשנתו!

כשהתעורר יעקב קרא בהתרגשות: "אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי" (בראשית כח, טז). תראו איזה פלא טמון במילים הללו: **'אָכֵן'** הוא ראשי תיבות **אריה, כרוב, נשר** - שלוש החיות שבמרכבה; ו**'אָנֹכִי'** הוא ראשי תיבות **אריה, נשר, כרוב, יעקב!** אומר יעקב בענוותנותו: 'לא ידעתי שגם הדמות שלי חקוקה למעלה בכיסא הכבוד!'. וכידוע, כשיצא יעקב לחרן חלף תחילה על פני המקום בלי לשים לב, ואחר כך תפס את עצמו: 'איך עברתי במקום שהתפללו בו אבותיי ולא התפללתי?!' - מיד שב לאחוריו, ובשכר הצעד הזה קפצה לו הארץ והגיע בן-רגע לבית אל!

שעתיים נסיעה בשביל חלות לשבת...

תראו מה עושה צעד אחד של מסירות נפש בדור שלנו! מעשה ביהודי בארצות הברית שהתגורר בעיירה מרוחקת שכולה גויים, ללא קהילה וללא בית כנסת, עד שילדיו כמעט לא ידעו מאומה על יהדותם. יום אחד תפס האב את עצמו ואמר: 'אם לא אכניס עכשיו שבת הביתה - הילדים שלי יתבוללו חלילה!'. הוא לא ידע הלכות שבת, אלא רק שני דברים: שמדליקים נרות שבת ושבוצעים על חלות בקידוש!

ביום שישי בבוקר נכנס לרכבו המפואר כדי לנסוע שעתיים לעיר הקרובה לקנות חלות לשבת. והנה באמצע הדרך, באותה סביבה של גויים, הוא מבחין בשני בחורי ישיבה צועדים ברגל אובדי עצות - הנהג שהסיע אותם הוריד אותם באזור אך טעה ברחוב! עצר לידם היהודי בהתרגשות וקרא: "מה אתם מתלבטים? תיכנסו לאוטו שלי ותבואו איתי הביתה לשבת!". שאלו הבחורים: "אבל איפה נישן ומה נאכל?". ענה להם מיד: "אל תדאגו, יש לי הכול - חלות, פירות, ירקות ומיני מתיקה!".

הבחורים קנו עוד דברים ובאו לביתו, ואור גדול הציף את הבית! כל השבת הם שרו זמירות, סיפרו סיפורים ולימדו את בני הבית באהבה מהי שבת ומהן הלכותיה. **הוא עשה צעד אחד לכבוד השם - והקדוש ברוך הוא סובב את כל הסיבות ועשה לקראתו עשרה צעדים!**

רוצים לקבל את העלון באופן קבוע?

>> להצטרפות במייל:
שלחו מייל לכתובת
office@mrbs.co.il
עם הכותרת "הצטרפות לקבלת העלון למייל"

>> להפצת העלון בבית הכנסת שלכם:
צרו קשר בטל: 077-5122948
והקליטו את הודעתכם למערכת:
שם מלא, מס' טלפון לחזרה,
שם בית הכנסת, כתובת ועיר

יחד נרבה תורה ונפיץ אור!

משולחן המלך

מאיפה לקח יעקב שמן במדבר?

בבוקר משכים יעקב אבינו: "וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ" (בראשית כח, יח). ונשאלת השאלה: מאיפה היה ליעקב שמן בלב המדבר?! הרי אליפז שדד ממנו את הכול ולא השאיר לו מאומה מלבד מקלו, שנאמר: "כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן" (בראשית לב, יא)!

מגלים רבותינו שהמקל של יעקב היה חלול, והוא היה ממלא אותו שמן להדליק נר בלילות וללמוד תורה, ובאותו בוקר פתח את המקל - ושפע מתוכו שמן מן השמיים בלי הפסקה! ויש אומרים שירד לו כד שמן מן השמיים על האבן, וזהו הרמז בפסוק "וַיָּתֶר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ" (בראשית לב, כה) - אל תקרי 'לבדו' אלא **'לכדו'**, שחזר בשביל כד השמן! יעקב יצק מן הכד, והכד שב והתמלא מאליו. ואומרים רבותינו שמאותו כד נמשחו לימים המשכן וכל כליו, המזבח, אהרן ובניו, עליו נאמר "שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶּה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם" (שמות ל, לא) - **והוא השמן שנתגלה לבני החשמונאים ועתיד לעמוד שלם וקיים לעתיד לבוא!**

הסוחר שאיבד שני כיסי מעות...

לפני צאתו נודר יעקב נדר: "אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ" (בראשית כח, כ). מה ביקש יעקב? ראשית, שיעמיד ממנו הקדוש ברוך הוא כהנים האוכלים מלחם הפנים ולובשים בגדי כהונה. ועוד ביקש תפילה שכל יהודי צריך להתפלל: שיהיה לו תמיד בגד כשר ללא חשש שעטנז, ולחם כשר שיהיה גם בריא וטוב לגופו!

וכמה חייב אדם לומר תמיד 'אם ירצה השם'! מעשה בעשיר בעל צדקה שליבו לא היה שלם באמונה, וחשב שעושרו בא מכוחו ומעוצם ידו. פעם יצא לשוק לקנות שוורים ופגש את אליהו הנביא בדמות סוחר: "לאן כבודו הולך?". ענה העשיר: "לשוק, לקנות שוורים!". העיר לו אליהו: "תאמר 'אם ירצה השם'!". ענה העשיר: "הכול בידי וברצוני!". אמר לו אליהו: "אם כך אתה אומר - לא תצליח!". בדרך נשמט כיס המעות של העשיר מבלי שהרגיש, ואליהו הניחו על סלע נסתר בלב היער. הגיע העשיר לשוק, גילה שאין לו פרוטה, ושב לביתו בפחי נפש!

נטל העשיר כיס מעות נוסף ויצא בשנית. שוב פגש בו אליהו: "לאן אתה הולך? תגיד בעזרת השם!". התעקש הסוחר: "לא, הכול בידי!". הפיל עליו אליהו תרדמה, לקח גם את הכיס השני והניחו ליד הראשון על הסלע ביער. כשהתעורר העשיר וראה שכספו אבד, התעורר בתשובה: "פעמיים קרה לי הדבר - זה עונש על שלא האמנתי בהשגחת השם! מעתה אומַר תמיד 'אם ירצה השם'!". בפעם השלישית פגש את אליהו בדמות נער: "לאן כבודו הולך?". ענה העשיר מיד: **"לקנות שוורים - אם ירצה השם!"**. אמר הנער: "עכשיו תצליח, ואעזור לך להנהיג אותם!". בשוק מצא שוורים מובחרים בזול, ובדרך ליער ברחו השוורים אל תוך היער - רדף אחריהם הסוחר, נעצר ממש ליד אותו סלע, ומצא עליו את שני כיסי המעות! כששב לביתו נעלם הנער, והבין שהכול תלוי בהשגחת הבורא יתברך.

'אני סומכת רק על הרופאים!'

מעשה נוסף היה אצל דוקטור וולך ז"ל, שבנה את בית החולים 'שערי צדק'. הגיעה לשם יולדת שהתקשתה מאוד בלידה וזעקה מכאבים. אמרו לה: "תתפללי להשם יתברך ותהיה לך ישועה!". ענתה האישה: "אני לא מתפללת להשם - אני סומכת על הרופאים והאחיות!". והנה שום טיפול אינו מועיל! שמע זאת דוקטור וולך ואמר לצוות: "תעזבו אותה בשבילי, אף אחד לא ייגע בה - אני בעצמי אהיה הרופא!", ויצא להמתין בחוץ. האישה צועקת וקוראת לרופא ולאחות, ואיש אינו בא! כשראתה שאין לה על מי להישען, זעקה מעומק ליבה: "ריבונו של עולם, אבא שבשמיים, תעזור לי!". באותו רגע נכנס דוקטור וולך ואמר: "עכשיו הכול בסדר!" - וילדה בשלום!

ועד היכן מגיע כוחן של המילים הללו, רואים ממעשה מבהיל משנת תרפ"ה אצל ה'חפץ חיים' זצ"ל: ה'חפץ חיים' הכין את עצמו לעלות לארץ ישראל, נשא בראדין דרשת פרידה מן הקהל והודיע שמחר הוא נוסע! כשירד מהבימה ניגש אליו יהודי מהקהל ואמר: "אני מתפלא על כבודו... כבודו שכח לומר 'אם ירצה השם'!". באותו לילה חלתה הרבנית אשתו, הנסיעה התבטלה, ובסוף הוא לא עלה לארץ! **תראו מה זה כוחו העצום של 'אם ירצה השם'!**

כל נתיבותיה שלום

לימוד מידות התנהגות ורחמים בדרכי התעלות "במידות טובות" והנהגות דרך ארץ מאת הרב **משה אהרון זוארץ** שליט"א

מאברכי המוסדות

קודם כל אתה אח יקר, אתם ואנחנו אחים!

משה - בחור ישיבה אמריקאי הגיע לארץ הקודש להתמיד ולשקוד על דלתות התורה בישיבת מיר הירושלמית, והנה נודע לו שסבו האהוב - יצחק לא חש כלל בטוב ומצבו הולך ומחמיר, חפץ הוא מאוד לטוס ולבקרו אך לפני כן ניגש לראש ישיבה לקבל רשות ואת דבריו הטעים גם שנותרו רק... עוד שבועיים לסיום זמן הלימודים והוא רק רוצה להקדים את שובו לבית הוריו בשבועיים לבקר את סבו.

ראש הישיבה הגאון הצדיק ר' **נתן צבי פינקל** זצ"ל שמע והקשיב לדבריו בכובד ראש והשיבו ששמירת סדרי הלימוד בישיבה היא קודש קודשים, ועל אף הרצון לבקר את הסב – זו אינה סיבה לסגור את הגמרא ולעזוב את הישיבה שבועיים קודם סיום זמן הלימודים.

משה שמע את הדברים ועם זאת החליט לנסוע.

הוא התארגן במהירות לטיסה, התקשר להוריו והודע שביממה הקרובה ינחת באמריקה.

המטוס חג מארץ הקודש לארץ העמים ומשה נחת באמריקה, הוא פתח את מכשיר הפלאפון שלו וראה שיש לו הודעות בתא הקולי, חייג לשמעם והוא שומע את אימו אומרת: "מוישי, אתה יכול להישאר בארץ, לצערי סבא יצחק נפטר, ואנחנו צריכים את עזרתך, סבא ביקש להיקבר בעיר הקודש – ירושלים, וכיוון שאתה לומד בארץ אנו צריכים שתטפל בכל ענין הלוויה והקבורה".

כעת אחרי טיסה מפרכת מוצא משה את עצמו טס שוב והפעם בחזרה לארץ, לטפל בקבורת סבו, כל הדרך דמותו של ראש הישיבה, ליטופו החם ודבריו המתוקים לא לטוס ולעזוב את הלימוד - היו לנגד עיניו, ומצפונו בער בו על אי הציות לדברי רבו.

לוויית הסבא יצאה עם מעט משתתפים, ולפתע ללא הודעה מוקדמת הגיע ללוויה ראש הישיבה – ר' נתן צבי, על אף ייסוריו הקשים, הגיע והיה נוכח בלוויה עד סתימת הגולל.

או פנה ראש הישיבה לתלמידו לומר לו כמה מילים. משה, שהבין שרבו הולך לומר לו משהו, פחד מהתוכחה ומהמילים שעלולים להימטר עליו, ואז פנה אליו רבו ואמר לו: "משה, עברה עליך יממה שלמה של טיסות הלוך ושוב, בוודאי שאתה רעב וחלש מאוד, ביקשתי מבני הבית שיכינו עבורך סעודה דשנה, וכעת אבקש שתבוא עימי לאכול ולנוח".

עיניו של משה נתמלאו דמעות, על אף שהמרה את פיו של ראש הישיבה, הוא לא הוכיחו או נער בו וההפך מקבלו לביתו במאור פנים, וכך היה גם לאורך כל הדרך ובבית הרב, הרב קבלו בחום ואהבה ולא אמר לו מילה אחת של הערה, הבחור התחזק ולקח את המוסר לתשומת ליבו בעצם השתיקה והאהבה של רבו הגדול שהיה ספר מוסר מהלך חי.

בפרשת השבוע – ויצא יעקב מגיע לבאר ורואה את הרועים עומדים ומחכים עם הצאן, הוא לא הבין מדוע, ופנה אליהם: "אחי, מאין אתם" ובהמשך אמר להם: "עוד היום גדול לא עת האסף המקנה" – יש עוד זמן למה אתם לא ממשיכים לרעות צאנכם?

או הסבירו לו הרועים שהם מחכים שיגללו את האבן הכבדה מעל פי הבאר ושהם לא סיימו את יומם וממשיכים הם את"כ לרעות הצאן.

נשים לב איך יעקב פותח בדיבור איתם: "אחיי" – אחים שלי. כן, ולא מדובר על חבריו מהילדות אלא על רועי צאן חרניים שאין לו ולהם קשר.

אבל, זו הדרך לפנות לאנשים ובטח אם רוצים להגיד להם תוכחה או הערה, קודם כל אנחנו אחים, קודם כל אני אוהב אתכם, אח"כ להעביר את המסר בצורה נעימה לאוזן.

ובמאמר המוסגר למי שחושב שזה לא מכובד לומר: "אחי" – תלמד מבחיר האבות יעקב שזה ראוי ונכון ואפילו למי שאתה לא מכיר.

*הסיפור הובא בספר "ופריו מתוק", השמות בסיפור בדויים למיתוק הענין, והמסר המחזק מעובד מפירוש "העמק דבר" לנצי"ב מוולאוין זצ"ל ועוד.

הלימוד שלך יהיה **עוד יותר** טוב **ועוד יותר** טוב.....

שיעור הדף היומי

מפי הרה"ג **דן גבאי** שליט"א

דף היומי במתיקות ובהירות, משניות יומיות, נ"ך, מוסר, מעשיות והלכות

בימים: א, ב, ד, ה, ביישיבת המייש"ר רח' אודט ישראל 4, בת ים

17:40 תפילת ערבית > **18:00** תחילת השיעור

בוא ותגלה שגם אתה יכול לסיים מסכתות בהבנה ובהנאה

שתיה קלה וחמה

לרווחת הלומדים

זוהר על הפרשה

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה - זו אבן השתיה

(זוהר נח ע"ב ע"א) **רִבִּי יְהוּדָה קָם לֵילְיָא חַד לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְיתָא בְּפַלְגוּ לֵילְיָא, כְּבֵי אוּשְׁפִּיזָא בְּמָתָא מַחְסְיָא** רבי יהודה קם לילה אחד לעסוק בתורה בחצות הלילה באכסניה בעיר מחסיא. **וְהָוָה תַּמָּן בְּבֵיתָא חַד יְהוּדַאי דְּאִתָּא בְּתָרֵי קְסִירֵי דְּקַטְפִּידְרָא** והיה שם בבית יהודי אחד שבא עם שתי אמתחות מלאות מלבושים, וכן משאות מלאים בשעוה למכור. **פָּתַח רִבִּי יְהוּדָה וְאָמַר** (בראשית כח) **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים.** פי' **דָּא הִיא אֶבֶן שְׁתִיָּה דְּמַתְּמָן אִשְׁתְּכַח עָלְמָא** זו אבן השתיה שמשם הושתת העולם **וַעֲלָהּ אִתְבְּנֵי בֵּי מַקְדְּשָׁא** ועליה נבנה בית המקדש באמצע העולם.

זַקַף רֵישֵׁיהּ הַהוּא יְהוּדַאי וְאָמַר לֵיהּ, הַאי מִלָּה אֵיךְ אֶפְשָׁר זקף ראשו אותו יהודי בעודו במטתו ושאל לרבי יהודה איך אפשר הדבר, **וְהָא אֶבֶן שְׁתִיָּה עַד לָא אִתְבְּרֵי עָלְמָא הַוַּת וּמִינָהּ אִשְׁתְּכַח עָלְמָא** והרי אבן השתיה היתה עד שלא נברא העולם וממנה הושת העולם, **וְאַתְּ אָמַרְתְּ וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה** ואתה אומר שמדובר על אבן השתיה, **דְּמַשְׁמַע דְּיַעֲקֹב שָׂוַי לָהּ הַשְׁתָּא** שמשמע שיעקב שם אותה עכשיו **דִּכְתִיב,** (בראשית כח) **וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשׁוֹתָיו**

ולפי דבריו מדובר על אבן השתיה שעתה לקחה.

וְתוּ ועוד **דְּיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הַוָּה, וְהַאי אַבְנָא הַוַּת בִּירוּשָׁלַם** שיעקב היה אז בבית אל, ואבן השתיה היתה בהר המוריה בירושלים. **אֲמַר לֵיהּ כָּל אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל אִכְפַּל תְּחוֹתוֹי, וְהַהוּא אֶבֶן תְּחוֹתֵיהּ הַוַּת** אמר לו רבי יהודה, שהקב"ה קיפל את כל ארץ ישראל תחת יעקב אבינו, וגם אותה אבן היתה תחתיו. **אֲמַר לֵיהּ אֲשֶׁר שָׁם כְּתִיב** שאל אותו עוד, הרי כתוב שם שפ' עכשיו. **וּכְתִיב** וכתוב עוד **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה. אֲמַר לֵיהּ אִי יָדַעְתְּ מִלָּה אֵימָא לָהּ** אמר לו רבי יהודה אם אתה יודע איזה סוד בדבר, תאמר אותו.

אבן מאסו הבונים זו המלכות

פָּתַח וְאָמַר לפרש תחילה את הפסוק, (תהלים יז) **אֲנִי בְצֶדֶק אֶחֱזֶה פָּנֶיךָ, אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ. דָּוִד מַלְכָּא חֲבִיבוּתָא וְדִבְקוּתָא דִּילֵיהּ, בְּהַאי אֶבֶן הַוָּה** דוד המלך ע"ה חביבותו ודביקותו היתה באבן השתיה הזאת שהיא סוד המלכות. **וְעָלָהּ אָמַר** ועליה אמר (תהלים קיח) **אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים** האבן-שזו המלכות, מאסו הבונים שהם האבות-ספירות חג"ת, לצרפה עמהם **הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה** כי היא עומדת בתחתית האצילות ונתונה לפגעים של החיצונים. **וְכַד בָּעָא לְאִסְתַּכָּלָא בְּחֵיזוּ יְקָרָא דְּמָרֵיהּ**

וכשרצה דוד המלך ע"ה להתבונן במראה כבוד קונו, **נָטַל לְהַאי אֶבֶן בִּידֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא וְלָבָהּ עָיֵיל** נטל אבן זו תחילה ואח"כ נכנס, ר"ל שהעלה מ"ן אל המלכות תחילה וגרם ליחוד עליון דאו"א, ומשם נמשכו מוחין דגדלות אל זו"ן.

הרוצה להראות לפני קונו לא יכול להכנס אלא ע"י המלכות

בְּגִין היות **דְּכָל מָאן דְּבָעֵי לְאִתְחַזָּאָה קַמֵּי מָרֵיהּ, לָא אָעִיל אֶלָּא בְּהַאי אֶבֶן** שכל מי שרוצה להתראות לפני קונו, לא יכול להכנס אלא ע"י האבן הזאת שהיא המלכות, שנקראת ג"כ "זאת". **דִּכְתִיב** שכתוב, (ויקרא יג) **בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְדָוִד מִשְּׁבַח גַּרְמֵיהּ וְאָמַר** ודוד המלך ע"ה משבח עצמו ואומר **אֲנִי בְצֶדֶק** דהיינו המלכות שנקראת ג"כ "צדק" **אֶחֱזֶה פָּנֶיךָ** אשיג את פניך. **וְכָל אִשְׁתַּדְּלוּתֵיהּ דְּדָוִד, לְאִתְחַזָּאָה בְּהַאי אֶבֶן כְּדְקָא יָאוּת, לְגַבֵּי דְּלְעֵילָּא** וכל השתדלותו של דוד היתה, להתראות ע"י האבן הזו כראוי, כדי להשיג על ידה למעלה.

האבות הקדושים תיקנו ג' תפילות ותקנו תיקונים במלכות

תָּא חֲזֵי בא וראה, **אַבְרָהָם אַתְקִין צְלוֹתָא דְּצַפְרָא, וְאוֹדַע טִיבוּ דְּמָארֵיהּ בְּעָלְמָא** אברהם אבינו ע"ה תיקן את תפילת שחרית, וע"י פירסם את מדת חסדו של הקב"ה בעולם. **וְאַתְקִין הָהִיא שַׁעֲתָא בְּתִקּוּנָהָא כְּדְקָא יָאוּת** ובתפילתו בבוקר תיקן באותה שעה את המלכות בתיקוניה כראוי **דִּכְתִיב** שכתוב, (בראשית כב) **וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר. יִצְחָק אַתְקִין צְלוֹתָא דְּמִנְחָה** יצחק אבינו ע"ה תיקן את מדת המלכות ע"י תפילת מנחה שהיא כנגד הגבורה **וְאוֹדַע בְּעָלְמָא דְּאִית דִּין וְאִית דַּיָּין, דְּיָכוֹל לְשֵׁזָבָא וּלְמִירַדָּן עָלְמָא** ודרך זה פירסם בעולם מדת הגבורה של הקב"ה, שיכול להציל את הנרדף, ולדון את הראוי לעונש.

יַעֲקֹב אַתְקִין צְלוֹתָא דְּעַרְבִית יעקב אבינו ע"ה

בגין דא יפקון מן

תיקן את מדת המלכות ע"י תפילת ערבית, **וּבְגִין צְלוֹתָא דָּא דְּאַתְקִין מַה דְּלָא אַתְקִין בַּר נָשׁ מִקַּדְמַת דְּנָא כְּדְקָא יָאוּת** והיות שהוא תיקן את התפילה הזו ע"י המלכות מה שלא תיקן שום אדם לפניו כראוי. **בְּגִין כָּךְ** משום כך **שַׁבָּח גַּרְמֵיהּ וְאָמַר** (דף עב ע"ב) שיבח עצמו ואמר **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה. דְּעַד הָהִיא שַׁעֲתָא לָא שַׁוִּי לָהּ אָחֳרָא כְּוָותֵיהּ** שעד אותו זמן לא תיקן אותה מישהו אחר כמותו.

וּבְגִין כָּךְ ומשום כך **וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשׁוֹתָיו וַיָּשֶׂם אוֹתָהּ מַצֵּבָה.** ומפרש **מַאי מַצֵּבָה, דְּהָוָה נְפִילָה וְאוֹקִים לָהּ** מהו מצבה, שהיתה במצב של נפילה והוא הקים אותה. **וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ** שהמשיך לה מוחין ע"י הת"ת, לתקן את ראשה שהוא ג"ר שלה. **דְּהָא בְּיַעֲקֹב תָּלְיָא מִילְּתָא לְמֶעֱבַד יַתִּיר מִכָּל בְּנֵי עָלְמָא** שהרי ביעקב תלוי הדבר שהוא היה מרכבה לת"ת, ובידו לעשות יותר מכל בני העולם. **אָתָא רִבִּי יְהוּדָה וְנָשַׁקֵיהּ** בא רבי יהודה ונשקו על הד"ת שאמר.

ר' אלעזר בן ערך ישב ובכה ולא הסכים שיכנסו אליו

(זוהר חדש ויצא ל"ה ע"א) **רִבִּי זֵירָא עָאל קַמֵּי רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ** רבי זירא נכנס לפני רבי אלעזר בן ערך, {ומבואר בספרים אע"ג דר"ז היה אמורא וראב"ע תנא, מביא כאן, מה שהיה בעולמות העליונים}, **אַשְׁכְּחֵיהּ דְּהָוָה יָתִיב, וְעֵינוֹי נָבְעִין מַיָּא** מצאו שהיה יושב ועיניו נובעות מים של דמעות, **וְהָוָה מַרְחִישׁ בִּשְׂפָוָותֵיהּ וּבְכֵי** והיה מדבר בלחש בשפתיו ובוכה, **חָזַר לַאֲחוֹרוֹי רִבִּי זֵירָא** חזר לאחוריו רבי זירא כי לא יכל לדבר עם ר"א בן ערך שהיה בוכה מאד. **אֲמַר לְשַׁמָּשֵׁיהּ** אמר ר' זירא לשמשו של ר"א, **מַאי הַאי דְּיָתֵיב מַר וּבָכֵי** מה זה שיושב הרב ובוכה, **אֲמַר תְּרֵי זִמְנֵי עַיֵּילְנָא לְקַדְמֵיהּ גַּבּוֹי** אמר השמש, שתי פעמים נכנסתי להתקרב אצלו ולשאול ממנו מדוע בוכה, **וְלָא יָכֵילְנָא** ולא יכולתי. **עַד דְּהָווּ יָתְבֵי** עד שהיו יושבים, **חָמוֹן לֵיהּ דְּעָאל לְאַדְּרֵיהּ** ראו את ר"א שנכנס לחדרו, **עַד דְּנָחַת** עד שהיה יורד לחדרו, **הָוָה קָלֵיהּ אָזִיל בְּבֵיתָא וּבְכֵי הֵיכָּא** קולו הולך ונשמע בבית שהוא בוכה.

שְׁמַע דְּהָוָה אָמַר שמע ר' זירא שהיה **אוֹמֵר, אַבְנָא אַבְנָא, אַבְנָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה עַל כָּל עָלְמָא** אבן אבן, אבן הקדושה ועליונה על כל העולם, **בְּקַדְּשָׁתָא דְּמָארָךְ** את מקודשת בקדושת קונך, **וְהֵיכָא אַבְנָא הַשְׁתָּא שַׁמְּמִנָּה** הושתת העולם, **זְמִינֵי בְּנֵי עַמְּמַיָּא לְאִתְזַלְזָלָא בָּךְ** עתידים בני האומות לזלזל בך, **וּלְאוֹתָבָא גּוֹלְמֵי מְסָאֲבִין עָלָךְ** ולהושיב גופים טמאים עליך, **לְסַאֲבָא אַתְרָךְ קַדִּישָׁא** לטמא מקומך הקדוש, **וְכָל מְסָאֲבִין יְקָרְבוּן בָּךְ** וכל הטמאים והרשעים יתקרבו אליך, **וַוי לְעָלְמָא בְּהַהוּא זִמְנָא** אוי לעולם באותו הזמן.

נָחַת וְיָתִיב בְּסוֹלְסָלְנֵיהּ ירד ר"א בן ערך לחדרו וישב בכסא-טרסקל שלו, **אֲמַר רִבִּי זֵירָא לְשַׁמָּשֵׁיהּ** אמר רבי זירא לשמשו של רבי אלעזר, **זִיל וְאֵימָא לֵיהּ לְמַר לָךְ**

מן גלותא ברחמי

ותאמר לו ותשאל ממנו לר"א, **אִי אִיעוּל קַמֵּיהּ** אם אפשר להכנס ולבא לפניו. **עָאל שַׁמָּשֵׁיהּ, אֲמַר הָא רַבִּי זֵירָא הָכָא** נכנס השמש של ר"א ואמר לו הרי רבי זירא כאן, האם יכנס, **לָא אַשְׁגַּח בֵּיהּ** לא השגיח והסתכל בו ר"א, **וְלָא זָקִיף עֵינוֹהִי** ולא הגביה את עיניו.

לְבָתַר אֲמַר, רַבִּי זֵירָא לֵיעוֹל לאחר שנח מצערו והתישבה דעתו אמר, רבי זירא יכול להכנס, **וְאַתְּ תֵּיב לְבַר** ואתה תשב בחוץ. **עָאל ר' זֵירָא, וְאִדְכִּין בִּרְכּוֹי, וִיתֵיב קַמֵּיהּ** נכנס רבי זירא וכרע על ברכיו וישב לפניו. **חָמָא ר' אֶלְעָזָר, בָּטַשׁ בִּרְגְלֵיהּ** ראה רבי אלעזר בן ערך שרבי זירא כורע על ברכיו, והכה ברגליו על הקרקע, **אֲמַר קוּם מֵהָתָם** ואמר לר' זירא קום מעל הרצפה, **וְתֵיב כְּאַרְחֵיהּ** ושב כדרכך, **קָם וִיתֵיב כְּאַרְחֵיהּ** קם ר' זירא וישב כדרכו.

ראב"ע בכה על מה שעתידים אומות העולם לטמאות את אבן השתיה

אֲמַר רַבִּי זֵירָא, הַאי דְּמַר דְּהָוֶה בָּכֵי, מַאי חָזָא אמר רבי זירא זה שכבודו היה בוכה, מה ראה שגרם לו כ"כ לבכות. **אֲמַר, אַרְכַּבְתָּא תְּבִירָא סַגִּיאָה דְּכָל עָלְמָא חָזְיָא** אמר ר"א מרכבה שבורה גדולה, והיא המרכבה של כל העולם ראיתי, כלומר ראיתי את המחזה על אבן השתיה שהיא מרכבה של כל העולם, איך שיטמאו אותה הגוים והיא בצרה גדולה ובשבר גדול, **הֲהוּא אַבְנָא יַקִּירָא קַדִּישָׁא** אותה האבן היקרה והמכובדת הקדושה, **דְּמַנַּהּ אִשְׁתְּתִיל עָלְמָא** שממנה הושתל העולם והיא אבן השתיה שעליה עומד העולם. **וְהָהוּא אַבְנָא הָוָה, דְּשַׁוִּי יַעֲקֹב רֵישֵׁיהּ עֲלָהּ** ואותה האבן היתה, זו ששם יעקב אבינו ראשו עליה, כמש"כ ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו.

וא"כ קשה **וְכִי אַבְנָא דְּמַנַּהּ אִשְׁתְּתִיל כָּל עָלְמָא** וכי אבן חשובה כזאת שממנה הושתל כל העולם, **וְהָוָה רֵישֵׁהּ מְשַׁקְּעָא בְּתְהוֹמָא רַבָּא** והיה ראשה שקוע בתהום הגדול, **הֵיךְ יָכוֹל יַעֲקֹב לְנַעֲנָעָהּ לַהּ** איך היה יכול יעקב אבינו לנענע אותה ולקחת אותה ולהשיב אותה מתחת לראשו, ומפרש. **אֶלָּא הָהוּא אַבְנָא** אלא אותה האבן, **זְוָיְיתֵיהּ מְשַׁקְּעָן בְּתְהוֹמָא רַבָּא** הזוית שלה היתה משוקעת בתהום הגדול, **וְרֵישֵׁהּ אִתְמַגּוֹס בְּבֵי מַקְדְּשָׁא** וראשה נתגלה ועלה בבית המקדש, **וַעֲלָה קֹדֶשׁ קוֹדְשִׁין** ועליה נבנה קדש הקדשים, **וּשְׁכִינְתָּא יְקָרָא עֲלָאָה עֲלַהּ** והשכינה היקרה והעליונה עליה שוכנת. **הָדָא הוּא דִּכְתִיב** וזה הוא מש"כ, (בראשית מט כד) **מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל** ממקום ביהמ"ק רועה ומקבלת אבן ישראל, שהיא השכינה של עם ישראל את כל השפע והאורות. **וּשְׁמָא קַדִּישָׁא דְּמַלְכָּא עֲלָאָה הָוָה גְּלִיף עֲלַהּ** ושם הקדוש של מלך העליון היה חקוק עליה.

כַּד אָתָא יַעֲקֹב, קָרָא הָהוּא שְׁמָא קַדִּישָׁא והנה כאשר בא יעקב, קרא את אותו השם הקדוש ובכח השם המפורש הקדוש, **וְנָסְבָה מִכָּאן** לקחה מכאן, ממקום שהיא נמצאת, **וְשַׁוְיֵהּ בְּהָהוּא אֲתַר דְּקֹדֶשׁ קָדְשִׁין הָוָה תַּמָּן** ושם אותה באותו מקום שקדש הקדשים היה שם. **אֲמַר רַבִּי**

זֵירָא, אֲנָא שְׁמַעְנָא בְּשֵׁם ר' בּוֹ אמר רבי זירא לר"א, אני שמעתי בשם רבי בו, **דְּאָמַר רָזָא דְּמִלָּה בְּהַאי, וְלָא אִדְכַּרְנָא** שאמר סוד הדבר הזה של אבן השתיה, ואיני זוכר מה ששמעתי.

אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי רַבִּי זֵירָא, דַּעְתִּי אָחִיס עֲלָךְ אמר רבי אלעזר, הוי ר"ז, דעתי חסה עליך ששכחת. **וְדִילְמָא הַאי מִלָּה שְׁמַעְתָּ** ואולי זה הדבר ששמעת, **וְכָךְ הוּא בְּרִירָא דְּמִלְּתָא** וכך הוא בירורו של דבר, **דִּכְתִיב** שכתוב ביעקב אבינו (בראשית כח יא) **וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם** כלומר, שלקח **אֶבֶן אַחַת מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם. מַאיזֶה מָקוֹם** ושואל מאיזה מקום לקח את האבן, ומשיב, **מִמָּקוֹם הַיְּדוּעַ, שֶׁהוּא מָקוֹם הַתְּהוֹם, שֶׁשָּׁם אֲבָנִים שֶׁשּׂוֹחֲקִים** ששוחקות וטוחנות **מַיִם לְכָל הָעוֹלָם. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב** וזה הוא מש"כ, (איוב יד יט) **אֲבָנִים שָׁחֲקוּ מַיִם** ששם יש אבנים, ששוחקות וטוחנות מים לכל העולם.

האבן רמזה ליעקב שממנו יושתת העולם ע"י י"ב שבטים

וְהָאֶבֶן הַזֹּאת (בראשית כח כב) ומש"כ והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וכו', **הָיְתָה עִיקָּר לְכֻלָּם** כי היא היתה עיקר ושורש לכל האבנים, **וְהָיְתָה עוֹלָה עַד מָקוֹם שֶׁהָיָה שָׁם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ** כיון שהיא העיקר ועליה יבנה קדש הקדשים. **וְיַעֲקֹב לֹא הָיְתָה כַּוָּונָתוֹ עַל שׁוּם אַחַת מֵהֶן** מאותן האבנים שהיו בתהום, **אֶלָּא עָלֶיהָ** אלא אך ורק עליה, על אבן השתיה, **מִשּׁוּם דְּרָמִיזָא לֵיהּ דְּמִיזָא** היות ואבן זאת רמזה לו ליעקב אבינו רמז. **מַה הִיא, הַכֹּל אִשְׁתְּתִיל מִנָּהּ** דהיינו כמו שהאבן הזאת כל העולם הושתל ממנה, **כָּךְ יַעֲקֹב כָּל עָלְמָא אִשְׁתְּתִיל מִנֵּיהּ** כך יעקב אבינו כל העולם הושתל ממנו, כלומר י"ב שבטים שמהם יצאו כל בני ישראל.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נאמר **וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם** שלקח את אבן השתיה, **שֶׁהִיא עִיקָּר כָּל הָעוֹלָם** שהיא העיקר והיסוד של כל העולם. ומה עשה בה, **וַיָּשֶׂם מְרַאֲשׁוֹתָיו, שָׁם בְּלִבּוֹ שֶׁהִיא מְרַאֲשׁוֹתָיו, דּוּגְמַת זֶה כֵּן** שם אותה מראשותיו, כלומר שם בלבו שהאבן הזאת שממנה הושתת העולם שהיא עתה מראשותיו, דומה זה כזה, כלומר יעקב אבינו ג"כ ממנו הושתת כל העולם כולו.

זוהר על הפרשה

מַיִּד וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא, כְּלוֹמַר, נִתְיַשְּׁבָה דַּעְתּוֹ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שידע הסוד שבדבר, שהאבן היא השכינה ועם ישראל הם בניה, ויעקב אבינו ממנו הושתת העולם.

וְסִימָן יָדוּעַ לָקַח יעקב אבינו מאבן השתיה, **אֲמַר, זוֹ** האבן **הִיא דּוּגְמָא שֶׁלִּי** כמש"כ, **וְאִם לָזוֹ תִּהְיֶה שׁוּם מַעֲלָה** האבן שיבנה עליה ביהמ"ק, **בְּיָדוּעַ שֶׁיִּהְיֶה לִי ג"כ מַעֲלָה** שאני ג"כ אתקדש בקדושה העליונה. **וְעַל כָּךְ שָׂם לִבּוֹ עָלֶיהָ** על אבן השתיה, **וְנָדַר נֶדֶר, דִּכְתִיב** שכתוב, **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה. כְּלוֹמַר, אִם הָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים, מִיָּד- וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עֲשֶׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ, נֶדֶר הַמַּעֲשֵׂר** שנדר ליתן את המעשר. **אֲמַר רַבִּי זֵירָא, הָא וַדַּאי שְׁמַעְנָא** זה ודאי מה ששמעתי מר' בו, ועתה הזכרת לי.

אֲמַר לֵיהּ, עַל הַאי אִתְקְרֵי אֶבֶן יִשְׂרָאֵל אמר לו ר"א, על זה נקראת אבן השתיה אבן ישראל. **כְּלוֹמַר, נְקְרָאָה כָּךְ עַל שְׁמוֹ** כלומר נקראה אבן השתיה - אבן ישראל, על שמו של יעקב אבינו שנקרא שמו ישראל, **עַל שֶׁנָּתַן לִבּוֹ וְעֵינָיו עָלֶיהָ** על השכינה. **וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עָשָׂה אוֹתָהּ** את אבן השתיה **בֵּית עוֹלָמִים** בית המקדש, **וְשָׁם הָיְתָה שְׁכִינָתוֹ** בבית קדש הקדשים.

צריך לבכות על אבן השתיה וביהמ"ק

וְעַל דָּא בְּכִינָא, דְּחָזִינָא דְּעַל הַאי אַבְנָא ועל זה בכיתי, שראיתי בחזיון שלי שעל זה האבן, **זְמִינִין לְשַׁוָּאָה סוֹאֲבַת עַמְמַיָּא** עתידים לשים טומאה גדולה של ע"ז של אומות העולם, **וּפִגְרֵי מֵתַיָּא** ופגרי המתים שלהם. {כי כל מת של הישמעאלים שבעיר הקודש, מכניסים אותו לחדר של הכיפה במקום קה"ק, הנקרא היום "מדרש שלמה", ומניחים אותו שם בשעה שהם מתפללים ואח"כ מוליכים אותו לקבורה, כ"כ מהר"ם חגיז זצ"ל}. **מַאן לָא יִבְכֵּי** מי לא יבכה, **וַוי לְעָלְמָא** אוי לעולם, **וַוי לְהָהוּא זִמְנָא** אוי לאותו הזמן, **וַוי לְהָהוּא דָּרָא** אוי לאותו הדור. **בָּכָה כַּד בְּקַדְמֵיתָא** בכה ר"א עוד פעם כאשר בראשונה, **אַתְנַח וְאִשְׁתִּיק** נאנח ושתק. **לְבָתַר חָזַר וְאָמַר** אח"כ אמר פעם נוספת, **וַוי לְאִנּוּן דְּיֵהוֹן זְמִינִין בְּעָלְמָא** אוי לאותם שיהיו עתידים להיות בעולם, **כַּד יִתְעַר מַלְכָּא עִלָּאָה דְּעָלְמָא** כאשר יתעורר המלך העליון של העולם להביא את הגאולה, כי כידוע יעשה הקב"ה דין ונקמה גדולה בגוים שחללו שמו הקדוש.

בָּכָה רַבִּי זֵירָא, אָמַר, מַלְאָכָא קַדִּישָׁא יָדַע דִּין בכה רבי זירא ומשבח את ר"א, אמר, מלאך הקדוש יודע זאת, **יָאוּת הוּא לְמִבְכֵּי עָלָהּ** ראוי הוא לבכות עליה על ביהמ"ק. **זַכָּאִין אַתּוּן צַדִּיקַיָּא** אשריכם אתם הצדיקים, **דְּאַתּוּן קַדִּישִׁין בְּעָלְמָא דֵּין, וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי** שאתם קדושים בעולם הזה ובעולם הבא.

מעשיות והנהגות מכלי ראשון שנשמעו מפי קודשו
של מרן הגאון המקובל
חכם **בנידו שמואלי** שליט"א
על רבותיו חכמי ישראל **'שרפי הקודש'**
ומה ששמע מפי קודשם על רבותיהם זיע"א

שרפי קודש

רבי יהודה צדקה זצוק"ל

תיקון של ה"בן איש חי"

פעם, בא ה"בן איש חי" בחלום אל רבי יהושע שהרבני ואמר לו, "מה אתה ישן? קום והתפלל! רבי יהודה צדקה לא מרגיש טוב'. ואכן, רבי יהודה צדקה, שהיה עדיין אברך צעיר לימים, קיבל פציעה מסוכנת בידו, והוא נלקח לבית חולים. קם רבי יהושע והתפלל, עד שאמרו לו משמיים שר' יהודה צדקה יצא מכלל סכנה.

לאחר מכן, הוא ראה את אימו של חכם יהודה, והתעניין בשלומו.

"איך אתה יודע? אני לא סיפרתי על כך לאף אחד. אני רק בוכה לקב"ה!" היא שאלה בפליאה.

סיפר לה ר' יהושע שבא אליו ה"בן איש חי" בחלום, ואמר לו להתפלל עליו.

רבי יהושע שהרבני היה מכבד את רבי יהודה צדקה ואומר - שהוא "ניצוץ" של ה"בן איש חי". כי ה"בן איש חי" הקיף בידיעותיו את כל התורה כולה, אך מכיוון שלא לימד תלמידים בישיבה אלא רק זיכה את הרבים בספריו הרבים, הביאוהו חזרה לעולם בדמותו של רבי יהודה צדקה, כדי שילמד תלמידים ש"ס ופוסקים.

ממשלה שלוקחת נשמות

רבי יהודה צדקה זצ"ל היה אומר: "השואה האיומה שהייתה לפני שנת תש"ח, נרצחו בה מיליונים מבני עמנו ע"י הגרמנים, שהרגו רק גופות. אבל, צריכים להיזהר שפה, בארץ ישראל, לא יהרגו את הנשמות. הממשלה, לא הורגת גופות, אך לוקחת את הנשמות ופוצעת אותן". ואז, במלחמת יום הכיפורים, הוציא הרב "קול קורא" לבני הישיבות, להיזהר מאוד על הנשמות.

גם בימינו, יש מכשיר שנקרא "אייפון", שרוצח את הנשמות, וזו בעיה גדולה מאוד. צריך מאוד להיזהר ממנו, כי "רבים חללים הפילה".

מתלמידיו של אברהם אבינו

סיפר מורנו הרב שליט"א, שאף שלמד אצל רבי יהודה צדקה זצ"ל הרבה זמן , אף פעם לא ידע שהרב מכניס אורחים ביום שבת קודש. יום אחד, הרב היה צריך משהו מראש הישיבה, והגיע ביום השבת אל ביתו של ראש הישיבה, רבי יהודה צדקה. לפי שסגנונו של ראש הישיבה היה רציני מאוד ומדקדק על זמניו ודקותיו לאין ערוך. ואילו להכניס אורחים פשוטי עם לביתו, אמור לגזול זמן לא מבוטל ביחס אליהם מתוך זמנו היקר מפז של ראש הישיבה. כשנכנס לבית, ראה הרב יהודי אחד, שמעון אגסי - שהיה גלמוד, ולא היה מי שידאג לו - **שוכב על מיטתו של ראש הישיבה, כשנעליו מלאות בוץ.** הרב רצה לגעור בו. איך הוא ישן כך על המיטה של ראש הישיבה? אולם, הרב צדקה ראה זאת ואמר לכבוד הרב, "מה אתה עושה? תעזוב אותו!" מורנו הרב שליט"א ניסה לומר, "מדוע שילכלך כך את המיטה של הרב?", אך הרב צדקה ביקש שיניח לו כך. לאחר זמן, סיפרה הרבנית צדקה למורנו הרב שליט"א, שכל ליל שבת וחג, כל ה'מסכנים' והטיפוסים ה'משונים' היו באים לביתו של הרב צדקה. למשל, אותו אחד ששכב על המיטה, היתה לו חולצה שאולי לא החליף אותה כמה שבועות. העניבה שלו, במקום שתהיה מקדימה, היתה נוטה לאחור; וגם הנעליים כבר ראו ימים טובים יותר. כל הטיפוסים האלה היו עולים כל ליל שבת לאכול אצל הרב, וראש הישיבה, שהיה אדם עדין באופיו, הכניס לביתו את כל הטיפוסים האלה כדי לשמח את ליבם.

בנוסף, בערב שבת היה ראש הישיבה נותן כסף לאברך עני באופן קבוע, שיקנה לעצמו את צרכי השבת. כל זה, כאשר הרב בעצמו חי בעוני, ולא היה לו כדי כלכלת ביתו, ויהי הדבר לפלא גדול.

רבינו בסוכתו

משמאל: רבי יהודה צדקה, רבי מנצור בן שמעון, רבי יעקב עדס וחכם עובדיה

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

כשהיה הרב צדקה בן עשרים וארבע, מינה אותו חכם עזרא עטיה זצ"ל ראש הישיבה או, לתפקיד מנהל רוחני. הוא היה אחראי על כל הרבנים בישיבה, ודווקא על רקע תפקיד זה בלטה ענוותנותו הגדולה.

הרב היה מקרב רחוקים וכל שאיפתו היתה ללכת ולזכות את עם ישראל. הדבר הכי גדול בעולם אצלו, היה להכניס בחורים לישיבות. גם חכם עובדיה למד לעשות כך מראש הישיבה. עם כל אהבתם הגדולה לתורה, עם כל הקושי להיפרד מהגמרא, היו הולכים ומכתתים רגליהם ממקום ליישוב אחד למשנהו, רק כדי לזכות את עם ישראל.

פעם, ערך "ועד הישיבות" אסיפה גדולה, וישבו שם כל גדולי ישראל, והרב צדקה הוזמן ביניהם. באסיפה הזאת, דנו האם לשלוח את בני התורה להשפיע ולקרב יהודים בשעות הערב, או להשאירם בישיבות לשבת ולשקוד על לימודם. דעת רוב הנוכחים נטתה לכך, שלא יעזבו בני הישיבות את הגמרות, אלא ימשיכו ללמוד. מאחר והרבנים פחדו על הבחורים, שלא יתרחקו חלילה מהלימוד. הרב צדקה היה הרב הספרדי היחיד שהוזמן לאסיפה, כשכל הרבנים משוחחים ביניהם באידיש, והרב לא מבין את דבריהם מאחר ולא שלט בשפה זו. בשלב מסוים, הזמינו גם אותו לומר את דבריו.

קם רבי יהודה צדקה ואמר: "רבותי, הגמרא אומרת,

רבני ישיבת 'פורת יוסף'

'כל המלמד את בן חברו תורה, זוכה ולומד בישיבה של מעלה'. מה החידוש, שבזכות שהוא מלמד את בן חברו תורה הוא זוכה לכך? אלא, לומר לנו, שאם פה הוא עוזב את הלימוד שלו, ומקדיש חלק מזמנו כדי ללכת ולקרב את הלבבות ולהכניסם תחת כנפי השכינה, הוא לא יפסיד את התורה שיכול היה ללמוד בזמן הזה'. ואז הוסיף הרב והביא ראיות לדבריו - כמו למשל, אביי, שעליו מספרת הגמרא, שהלך פעם שלושה פרסאות כדי להציל אדם מעבירה, למרות שבכך ביטל מלימודו.

חשבו כל הנוכחים באסיפה, שהרב לא הבין מה הם דיברו עד עכשיו. אך אז, קם יו"ר "ועד הישיבות" ואמר, "מה שדיבר הרב צדקה, זה הדבר הנכון, ולא כל הפלפולים שעשינו אנחנו במהלך האסיפה. צריך לעזוב הכל וללכת לקרב רחוקים".

בפיך ובלבבך לעשותו

ראש הישיבה, רבי יהודה צדקה זצ"ל, תמיד היה אומר, שאדם חולה, אם רצונו להירפא, כשהוא שומע שיש רופא גדול בניו-יורק שיכול לרפאותו, האיש הזה יוציא כל כספו וימכור את כל אשר לו, ויעלה על המטוס הראשון שיביא אותו לשם, בתקווה שהרופא הזה ירפא אותו.

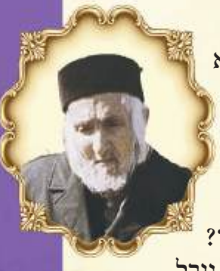
"הגוף נגוף", אך מה עם רפואת הנפש?

על כך אומר הקדוש ברוך הוא, "לא בשמים היא, ולא מעבר לים היא. בפיך ובלבבך לעשותו". כלומר, גם אם אין לך כל כך כוח להוציא מילים מהפה, אז תהרהר בתשובה 'בלבבך'. אדם לא יכול להגיד, "אני לא יכול". אלא, "פיתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם כפתחו של אולם". אתה רק תתחיל, והכל יסתדר.

לפחות תבכה ותצום

פעם, סיפר ראש הישיבה, רבי יהודה צדקה זצ"ל, על יהודי אחד שהכניס את ילדיו למוסד חינוכי לא טוב. הזמין אותו אליו ראש הישיבה לביתו לדבר איתו.

תוך כדי הדברים פרץ האיש בבכי נורא ואיום ואמר, "אני רוצה שהילדים שלי יתחנכו במקום טוב. אני גם לא מפסיק להתפלל על כך, אך עקרת הבית לא רוצה".

שאל אותו ראש הישיבה, "צמת על כך? בכית? ישבת על הארץ ובכית לה' על גורל הילדים שלך?" דברי הרב השפיעו מאוד על האיש, ולמחרת הוא שב לביתו, התיישב על הרצפה והחל לבכות. גם כשקראה לו אשתו לבוא לאכול, הוא סרב לבוא.

שאלה אותו אשתו מה קרה לו, והוא ענה לה שמרגע זה ואילך הוא יושב באבל על ילדיו שסטו מהדרך ולומדים במקום חינוך לא טוב.

אשתו שמעה זאת, ונחרדה עד עמקי נשמתה. רק אז היא קלטה את חומרת הדבר. היא הסכימה שייקח את הילדים וישים אותם איפה שהוא רוצה, במקום הכי טוב, מה שיגיד לו הרב צדקה. ואכן, היום ב"ה הבנים שלו הם רבנים גדולים.

חַבֵּר יכול להיות גם **חֲבֵרְ**, גם **בַּחֵר**, גם **בָּרֵח**. לפעמים צריך לברוח. לפעמים זו חרב נעוצה. אותו יהודי ששמע בקול הרב צדקה, הרוויח שילדיו לא התחברו לחברים שאין להם יראת שמיים.

היכל מרן הבית יוסף

ההלכה היומית שע"י מוסדות המיישר

המשך ברכות הראיה

האם מברכים על ראיית הים התיכון ?

כתב בשו"ע (סי' רכח סעי' א) שעל הים הגדול שהוא הים התיכון מברך בא"י אמ"ה עושה את הים הגדול, ובמשנ"ב (ס"ק ג) כתב שהרבה אחרונים העתיקו את הברכה בלשון של שעשה את הים הגדול, בלשון עבר, ועוד כתב במשנ"ב (ס"ק ב) שכל ברכות המוזכרות בזה הסעיף [שהם ברכות ימים ונהרות הרים וגבעות ומדברות] הם משלושים יום לשלושים יום, כלומר שרק אם יש לו טווח של שלושים יום שלא ראה את הדבר, חוזר מברך.

אמנם הביא במשנ"ב (ס"ק ב) שהרבה אחרונים חלקו על השו"ע וביארו שהים הגדול הוא לא ים התיכון אלא ים האוקיינוס שהוא מקיף את כל העולם,

אמנם בחזו"ע (ברכות עמ' תסז - תסט) הוכיח מדברי רבותינו הראשונים כדעת מרן, ש-ים התיכון הוא הים הגדול, וודאי שמברכים עליו שעשה את הים הגדול, ושכן לשון התורה הים הגדול כוונתה לים התיכון, וסיים שהמברך על ים התיכון עושה מעשה בראשית יש לו על מה שיסמוך.

וברכתו צריכה לכתחילה להיות סמוך לראייתו, ובדיעבד כל זמן שעודנו שם.

הרואה הרים גבוהים או משונים מה יברך ?

כתב בשו"ע (שם) שיברך בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית,

וביאר בחזו"ע (ברכות עמ' תע) שזהו דווקא על הרים גבוהים ביותר שאדם מתפעל מהם מרוב גובהם.

הרואה פיל קוף וקיפוף מה יברך ?

כתב בשו"ע (סי' רכה סעי' ח) הרואה וכו' ואת הפיל ואת הקוף מברך בא"י אמ"ה משנה הבריות.

ונחלקו בראשונים מהו קיפוף, דעת התוס' (חולין סג א ד"ה באות) יש ג' מיני קיפוף או ינשוף או תנשמת או מין חיה, ולדעת רש"י הוא או מין קוף או דומה לעטלף.

ולכאורה מרן בשו"ע השמיט את הקיפוף, האם כוונתו שלא מברכים עליו או בגלל שלא ידוע מהו קיפוף.

לדעת הגרשז"א והחו"ש ור' משה שטרנבוך מברכים על כל חיה משנה הבריות,

אמנם פשטות הגמ' והראשונים ומרן שרק על פיל וקוף מברכים, וכתב בחזו"ע (עמ' תנג) שמברכים גם על ינשוף שלדברי התוס' הוא קיפוף וכפירש רש"י קיפוף, עוף שיש לו לסתות ולחיים כאדם. וכ"כ המאירי פיל וקוף וקיפוף, הואיל ודומים לאדם במקצת דברים, מברך עליהם.

אמנם דעת ההלכה ברורה (חי"א עמ' 408 - 407) שאין לברך מפני המחלוקת שסב"ל, ועוד שמרן לא פירש לנו רק על קוף ופיל והשמיט קיפוף, ולכן יברך בלי שם ומלכות.

כל כמה זמן יברך עליהם ?

לכאורה מרן מסיים (ס"ס ט) שאינו מברך אלא פעם ראשונה שהשינוי עליו גדול מאוד.

ונחלקו האחרונים האם מה שמרן סיים חוזר רק על אנשים משונים או על כל הסעיפים וגם על פיל וקוף.

ולדידן אנו נוקטים כדעת הטור והמאירי שיכול לברך כל שלושים יום,

מעשה ביהודי

שאלות אקטואליות מבית הדין בענייני חרשן משפט בעריכת הרה"ג רבי **יעקב כהן** שליט"א מאברכי מוסדותינו

החלב שמוגבל לשתי יחידות

שאלה: ראובן נכנס לרשת המזון בשכונתו לקנות חלב וראה שבעל החנות הגביל את רכישת החלב לשתי ליטר בלבד בעקבות מחסור, בעל החנות עושה כן כיון שאם יחסר חלב אפשר שהקליינטים שלו יחפשו חנות אחרת והוא מפסיד אותם. ראובן שזקוק בכל יום לארבע שקיות חלב לבני ביתו המרובים, ביקש משמעון שהיה אחריו בתור, כיון שאין הוא מתכנן לקנות חלב אם יוכל לקנות בשבילו. עמד שמעון ונסתפק האם ראוי לו לעשות כן כי מצד אחד הוא דואג לראובן ובני ביתו, אך מצד שני הוא יכול באותה המידה לדאוג לבעל החנות שישאר אצלו חלב ולא יפסיד קליינטים.

תשובה: שמעון יכול לקנות חלב בשביל ראובן ואינו צריך לחוש לפסידת המוכר.

הנימוק: מעיקר הדין הלוקח השני יכול לקנות לעצמו חלב ולמכור לחבירו, ומיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה, אמנם יש מקום לדון אם מידה זו טובה הואיל והמוכר מפסיד. אך בשלחן ערוך (סימן שלב א) פסק שבעל הבית שאמר לשליח לשכור לו פועלים בארבע זוז והלך השליח ומצא פועלים ואמר להם שהעבודה בשלש זוז והסכימו, אין בעל הבית חייב לשלם להם אלא רק שלש זוז, כיון שהסכימו לכך, אבל יש לפועלים תרעומת על השליח שמנע מהם להרויח, ומבואר בגמרא (ב"מ עו.) שהתרעומת היא דאמרי ליה לית לך "אל תמנע טוב מבעליו", והקשו הראשונים מה תרעומת יש להם הרי השליח קיים אל תמנע טוב מבעליו כלפי בעל הבית שאינו צריך לשלם יותר. ותירץ הר"י מלוניל שהתרעומת של הפועלים היא הואיל והוא חס על עושר בעל הבית שלא יחסר, ולא חס על עניים ומרודים של פועלים ע"כ. ובריטב"א ושאר ראשונים תירצו תירוצים אחרים, ולפי הר"י מלוניל נראה דהיכא שמנהל הסופר הוא אמיד וזה רוצה לקנות חלב לבני ביתו אין ללוקח השני להתחשב במנהל אלא בנצרך, אבל לשאר ראשונים אין הכרח לזה, אלא שאפשר שגם הם לא פליגי על סברא זו, ומה שתירצו באופן אחר הוא כדי לומר שאפילו אם גם הפועלים אינם עניים מרודים נמי יש על השליח תרעומת. ולכן נראה שיכול הלוקח השני להתחשב בצורך חבירו ולקנות החלב בשבילו ואין זה פחיתות מידת טובה.

לזכרון עולם בהיכל ה'

ר' שלום אהרון בן רחל

גבריאל בן מסעודה

מרדכי בן חביבה

רות בת שרה

להנצחת יקירך - 03-5520004

איגרת לבני הנעורים

ולבן שיניים מחלב

"ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב, ותקנא באחתה, ותאמר אל יעקב הבה לי בנים, ואם אין מתה אנכי. ויחר אף יעקב ברחל, ויאמר התחת אלקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן". (בראשית ל, א) אמרו חז"ל: "א"ל הקב"ה, כך עונים את המועקות? חייך שבניך עתידים לעמוד בפני בנה". (ב"ר ע"א, ז')

לכאורה מה התביעה הגדולה על יעקב, וכי מפתח ילודה בידו, והתחת אלקים הוא ומהיכן יביא לה ילדים?! ולמראית העין אמר את הישר והנכון לומר.

וי"ל שהתביעה על יעקב היתה מדוע ענה לה את האמת המרה, **היה לו להסתיר את בעייתה, היה לו לשנות בדיבורו, ולומר לה בצורה עקיפה ולא ישירה כל כך כמו שעשה.**

בגמ' נדרים (נ.) מובא מעשה (התרגום בהמשך) רבי עקיבא איתקדש ליה ברתיה דכלבא שבוע, אדרא הנאה מכל נכסיה, אזלא ואתנסיבא ליה בסיתוא, הוה גנו בי תיבנא. הוה קא מנקיט ליה תיבנא מן מזייה, אמר לה אי הוה לי רמינא לך ירושלים דדהבא, אתא אליהו אידמי להון.

רבי עקיבא נתקדשה לו בתו של כלבא שבוע, ונדר נדר שאסור לה להנות מנכסיו. הלכה והתחתנה עימו בחורף, והיו ישנים בבית התבן, והיה מלקט התבן שנדבק בשערותיה. אמר לה אם היה לי, הייתי נותן לך ירושלים של זהב. בא אליהו ונדמה להם לאיש, עמד על הפתח וקרא להם, תנו לי מעט תבן כי אשתי ילדה ואין לי מאומה לתת לה שתישן עליו. אמר רבי עקיבא לאשתו: ראי, שאיש זה אפילו תבן אין לו.

בביאור ותיאור המעשה נראה לומר שפעמים היתה יושבת רחל בבית תבן זה בדד, בעוני מחריד, נזכרת וחושבת על כל עושר בית אביה ונעצבת בליבה על מצבה הנוכחי. והנה לפתע, במצב זה, נכנס ר"ע בעלה ורואה אותה כך - הבין הכל, את מחשבותיה ורגשותיה. לכאורה היה לו לומר: זהו המצב, עוני, ועם זה יש לחיות.

אבל ר"ע עונה לה אחרת: אם היה לי, הייתי קונה לך את "ירושלים של זהב" - כזה תכשיט יקר שאפילו לאשתו של רבן גמליאל הנשיא לא היה (ע' ירושלמי שבת פ"ו, ה"א).

כששמעה מילים אלו נרגעה קמעה, וכבר רואה את עצמה בדמיונה כשכתר זה ניתן על ראשה וחיוך קל עולה על בבת שפתיה, נקודת אור של צפיה ובטחון מתחיל לפעפע בליבה. והנה במצב זה גם הקב"ה לא חוסך ידו, ושולח את אליהו הנביא ז"ל כדי שיוסיף לחזקם ולעודדם במצבם - יש בעולם עניים מאתנו, רחל נרגעת ואט אט שוכחת את מצבה העגום בו היא שרויה וממשיכה במהלך חייה כאילו לא ארע דבר.

ככה יש לענות את המועקות, פעמים שאין חייבים לומר את האמת והמציאות המרה, פעמים שיש להסתירה, רבי עקיבא עשה כן, ועל יעקב אבינו היתה תביעה "כך עונים את המועקות"?!

איתא (בסוטה מז.), "תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיו, ולא כיהושע בן פרחיה שדחפו לאותו תלמיד בשתי ידיו" שאע"פ שדחיה זו בשתי ידים היא המציאות והאמת לגבי מעשיהם (גחזי, בעוון חילול ה' שגרם בלקיחת ממון ומתנות מנעמן, ואותו תלמיד, באותו מעשה באותה אכסניא). בכל אופן "לעולם שמאל דוחה וימין מקרבת" - יש להסתיר את בעייתם ככל האפשר ולדחותה רק ביד אחת, ביד כהה, בהסתר. וכדאיתא נמי התם "יצר, אשה ותינוק, לעולם שמאל דוחה וימין מקרבת" - פירוש שאין להתנצח עמהם ישירות אלא בעקיפין ובהסתר כדי שיקבלו.

ושמעתי, מה שיצחק אהב את עשיו - כדי להסתיר ממנו את הידיעה מרשעותו, ממציאותו האמיתית שאם היה שונאו בגלוי היה מרחיקו ביותר.

לא ירגיל עצמו לעשות מעשים רעים, גם לא כלפי הרשעים

יעקב עובד בנאמנות מירבית עם לבן למרות שהוא מרמהו "זה לי עשרים שנה בביתך עבדתיך ארבע עשרה שנה בשתי בנותיך ושש שנים בצאנך ותחלף משכורתי עשרת מונים" (בראשית לא, מא), ועל הפסוק "ויעבוד עימו עוד שבע שנים אחרות" (בראשית כט, ל), היינו שעבד עוד שבע שנים אחרות גם בשביל רחל מלבד שבע שנים הראשונות שעבד וקיבל את לאה. וכותב על זה רש"י "היקשן האחרונות לראשונות מה הראשונות באמונה כך האחרונות אף על פי שברמאות בא עליו". ולמרות כל זה יעקב נאמן לו בצורה בילתי רגילה, כל בהמה שהיתה חסרה ללבן יעקב שילם בכסף מלא "רחילך ועיזך לא שיכלו ואילי צאנך לא אכלתי, טרפה לא הבאתי אליך אנכי אחטנה מידי תבקשנה גונבתי יום וגונבתי לילה. הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה ותידד שנתי מעיני" (לא, לח - מ).

ופליאה רבה מה יש להיות נאמן לשקרן ורמאי שכזה, למי שמתנהג איתך באי נאמנות, לאדם מושחת שמאה פעם מחליף את דיבורו איתך?

אלא שאדם צריך לדעת יסוד גדול בעבודת ה', אם השני רע ומושחת לא בגלל זה גם אתה תהיה צריך להתנהג כמוהו ברשעות, ותרד גם אתה לדיוטה תחתונה.

הרבה אנשים אף על פי שאינם רעים בתכונתם אבל אך ורק בגלל שהשני עשה להם רע נוקמים כביכול ונעשים רעים כמותו, ודבר זה אין לעשותו מפני שכלפי שמיא גם הוא עכשיו רשע כחברו.

איתא באבות (ב', ו') "אף הוא ראה גולגולת שצפה על פני המים אמר לה על דאטפת אטפוך, וסוף מטיפיך יטופון". (בגלל שרשע היית והורג בני אדם, הרגו אותך, וגם את אלו שהרגו אותך יהרגו.) - קצת קשה מדוע היה לו לתנא לכפול עצמו, שהרי בגלל שאטפת והרגת אטפוך - משמע מידה כנגד מידה, אם כן אפשר כבר להבין שזה שהרגך ימדדו לו גם כן מידה כנגד מידה וגם אותו יהרגו (א"כ לא היה לתנא לסיים "וסוף מטיפיך יטופון").

ויש לומר שהרי הגולגולת שצפה הרגה מקודם לכן, ולכן הרגו אותה, אם כן זה שהרגה בא לכאורה רק להעניש את הרוצח, ומדוע שיהרגו את המעניש?!

אלא שבא להשמיענו שאפילו שאדם זה בא לעשות כביכול "שירות" לקב"ה ולהעניש רוצח אין לו לעשות כן. והמסר לגבינו, אפילו דבר חשוב וצודק לכאורה אבל אל תהיה אתה זה שיעשה כמעשהו ולהיות רוצח כמותו, אל תהיה אתה זה שצריך לנקום ולהתנהג כמוהו, תן כביכול לקב"ה להנהיג את עולמו ואל תרד אתה לדרגתו הבזויה.

ואלה יעמדו על הברכה

עידו בן רחל	גיל בן אסנת	טל בן מדי	אליהו בן סאלמה	ורד בת יסמין	איל בן יסמין	שילה בן נטלי חיה
ירמיהו בן ויקטוריה	מאיר בן מדי	רות בת נעמי	לתרומות והנצחות	03-5520004	מרדכי בן נטלי חיה	יניב בן משה

פריטים טמונים - פרשת ויצא

שלושה עדרי צאן ממתינים ליד הבאר בחרן - התבוננו היטב ומצאו בתמונה 15 פריטים הקשורים לסיפורי הפרשה!

הפריטים שעליכם לחפש:

1. מקל נדודים - "וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע".
2. שמש שוקעת - "כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ".
3. אבן מראשות - "וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם".
4. סולם - "וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה".
5. עפר - "וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ".
6. מצבת אבן - יעקב מקים מצבה בבית אל.
7. פך שמן - "וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ".
8. תרמיל מסע - נדודיו של יעקב לחרן.
9. שער עיר - הגעתו של יעקב לחרן.
10. באר מים - הבאר שבה נפגשו הרועים.
11. אבן גדולה - "וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבְּאֵר".
12. שוקת מים - השקיית הצאן מן הבאר.
13. דלי - שאיבת מים להשקיית העדרים.
14. אוהל - מגורי משפחת יעקב.
15. דודאים - "וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה".

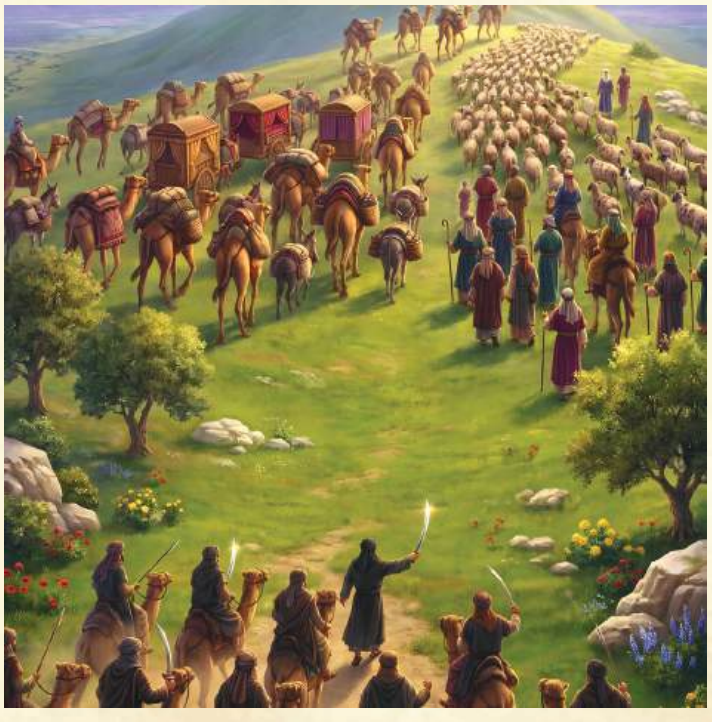
האם תצליחו לגלות את כולם? **בהצלחה!**

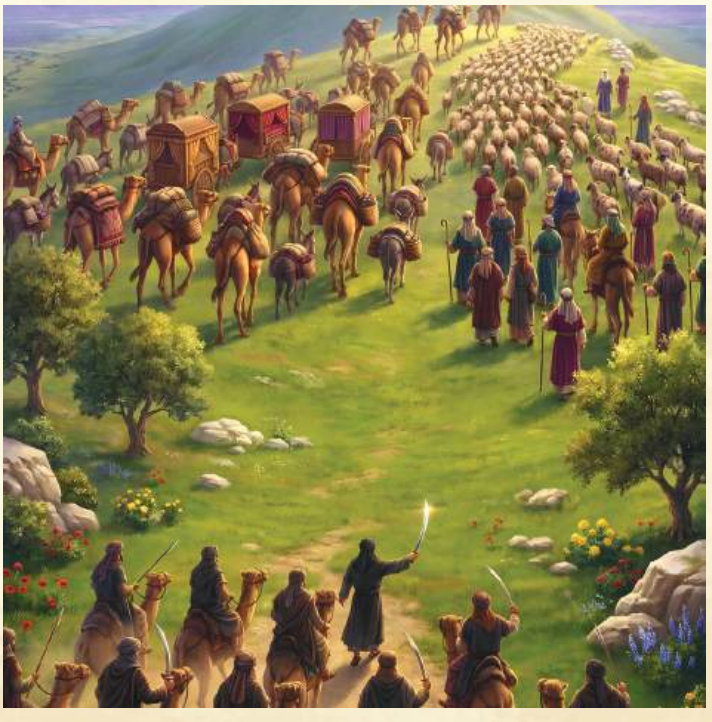
מצא את ההבדלים

"וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים"

לבן ואנשיו דולקים בעקבות יעקב אבינו ומשפחתו בדרכם לארץ כנען.

התבוננו היטב ומצאו את 15 ההבדלים בין התמונות!

יש לכם פתרון? הזדמנות לזכות בפרסים מפתיעים! - שלחו את התשובות הנכונות למייל Office@mrbs.co.il

או לפקס 077-4701119 והיכנסו להגרלה-בהצלחה!

ערבי הרשב"י

דברי תורה
דרך אורו של הרשב"י
בזוהר הקדוש

פרשת ויצא

נאמר בפסוק 'ויצא יעקב' וכו' וע"ז כתבו המפרשים פנה הודה פנה זיווה פנה הדרה. שואל החת"ס מדוע לא נאמר כן גם אצל אברהם אבינו, הרי גם הוא יצא, שנאמר 'לך לך מארצך' וכו' והרי יצא עם כל הנפשות שעשה וכו'. ומיישב החת"ס שאברהם יצא נשארו שם רק רשעים לכן לא היה למי לפנות ההוד וההדר כי כולם רשעים ולא יבינו בחשכה יתהלכו, אולם אצל יעקב נשארו אברהם ויצחק ותלמידיהם והיה מי שירגיש את החסרון הגדול.

הרושם על החינוך של האדם הוא גדול, יש מצווה של 'ובו תדבק', ופירשו חז"ל וכי אפשר להתדבק בו יתברך, אלא התדבק בו ובתלמידי חכמים, והיינו שכאשר אדם מתדבק בתלמידי חכמים אשר זכו כבר לתקן את מידותיהם והרי הם מבחינת אהובים למטה ונחמדים למעלה שעליהם נאמר בגמ' (יומא פו). כדתניא 'ואהבת את ה' אלהיך' שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים, ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו אשרי אביו שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה, אוי להם לבריות שלא למדו תורה, פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו, עליו הכתוב אומר 'ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר', אבל מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה, פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכוערין דרכיו, ועליו הכתוב אומר 'באמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו'. ע"כ. **נמצא שלא על כל אחד נאמר 'עבדי אתה'**, לא כל אחד הוא בדרגת עבד ה' אלא מי הוא זה שזוכה שיאמר עליו שהוא מצידו זכה להיות עבד ה', הוא אותו אדם שהבריות מתפארין בו ואומרים מה נאים מעשיו ההגונים והטובים, ואם לאו גם אם ילמד תורה הרבה אין לו שייכות לעבדות ה'.

ונלמד מכך כמה חשוב להיות בחברת עמלי תורה אשר מקיימים את רצון התורה ומידותיה הנעלות אשר מביאות שלום לעולם ולא להיפך, כפי שישנם אנשים שעל ידי לימוד תורתם לוקחים זאת דוקא להשגות ודיבורים על אחרים ופחיתותם או לתחושת עליונות על אחרים, ושוכחים מה שאמר הרמב"ן לבנו 'וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך'.

והדבר ברור שבנו של הרמב"ן זכה ללמוד בחברותא עם אביו הקדוש ונעשה ת"ח מופלג שאין לנו השגה בו, ועכ"ז מצווהו הרמב"ן ש"כל אדם יהיה גדול ממך בעיניך" כל אדם - כפשוטו והיינו אפילו אדם שאינו תלמיד חכם, ואדם שלא יודע תורה או טועה בהבנתו בתורה מחמת שלא זכה לחכמה מרובה ג"כ יהיה גדול ממך בעינך, ומעניין שלא אמר הרמב"ן לבנו היות ויש בך הרבה מידיעת התורה ועיונה על כן תקיים 'ויגבה לבו', תרגיש שאתה יותר גדול מאחרים שלפניך, או שרק תראה כלפי חוץ שאתה מכבדם, אבל בעצם העניין דע גם דע שהינך גדול מהם, וכו'. והתשובה פשוטה, לפי שכוונת הרמב"ן כפשוטו שאל לאדם להרגיש גבהות בלבו כלל, גם לא בדברים שוליים.

ועל ידי שזוכה האדם לרכוש בלימוד התורה את מידותיה ורגשותיה כלפי הזולת, הרי מתעלה ומעלה את כל סביבתו עימו, לפי שמקדש שם שמים בכל אדם שרואהו, ואפילו ת"ח גדולים לומדים הימנו בלא שיש לב לעניין. וזהו חשיבות הגדולה לראות ולהדבק בתלמידי חכמים אמיתיים טהורי לבב אשר כל העומד בקרבתם לומד בכל רגע נתון ממעשיהם הטובים מוויתורם לזולת, מלבם הרחום לבריות, וכפי שהגמ' מציינת עניינים אלו. וכנ"ל.

וזה מה שמצינו אצל יעקב אבינו ע"ה שנטמן י"ד שנה בבית מדרשו של שם ועבר, שלכאורה בית המדרש היה בעיר שלם, עיר של השלמות שהקים שם בן נח המכונה מלכי צדק ובנה את עיר שלם דהיינו עיר של צדק ושלמות, כמבואר ברש"י בסוף פרשת תולדות, כיצד החשבון שחסר י"ד שנה שנטמן בשם ועבר וכו'. וכן דורשים רבותינו מן הפסק בטעמים וכו'. ויש לשאול טובא, למה התעכב יעקב אבינו בעיר שלם והרי אביו יצחק ציווה אותו 'קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח לך אשה' וכו', ועוד שיש כאן מצוות פריה ורביה הגדולה בתורה, ומדוע א"כ יעקב מתעכב והולך ללמוד תורה.

אלא רואים מכאן את גודל מעלת לימוד התורה, ולומדים מכאן שהיה ליעקב הכרח לעשות זאת לפני שיגיע ללבן בכדי לא ללמוד ממעשיו הרעים. ויש כאן יסוד גדול היאך ללמוד את התורה, שצריך האדם ללמוד עד שירגיש את אמיתת התורה שתחקק בעצמותיו שיחקקו מידותיה, ודרכיה, ודקדוקי עבודת המידות, ונקיות, ורצון לטוב שיש בתורה, **ורק אח"כ יוכל להפוך לכלי שינצל מלבן ולא יחפוץ ברע כלל, וגם יהיה כלי ראוי לאהוב את אשתו כגופו, ולדאוג לה לכל צרכיו באמיתות ללא סייג.**

ואמר ראש הישיבה לכן התורה מדגישה 'ויאהב יעקב את רחל' וכו', בכדי ללמד שאדם צריך בפנימיותו לאהוב את רעייתו כגופו, ואז ילך לבטח דרכו מבחינת 'כשמחך אלוקים בגן עדן מקדם', שהיו האדם וחוה היחידים בעולם, וכל מי שיש בו טיפת אמונה יודע זאת שאמרו רבותינו שקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, ואין מבלעדי ה' שיכול לזווג זיווגים, והיא בת זוגו המתאימה לו, ולכן יושב ה' ואומר בת פלוני לפלוני וכו'.

ראינו גם ראינו אנשים שבמקום לתקן את מידותיהם **הלכו לגירושין ולא העריכו די הצורך את המתנה שה' נתן להם ולא התבוננו בטובת ה' עליהם**, אלא הייתה נפשם חלילה בדרכי בלעם, ולאחר שנתגרשו לא מצאו אשה אחת טובה כפי שהייתה להם, ה' ירחם, ויזכנו להתרחק מדרכים אלו שנמצאים בנו לצערנו, והיינו חוסר האמונה להבין שכל פרט ופרט הכל לטובתינו, וגאוות הלב לחשוב שמגיע לנו בכל דבר יותר, ולא להאמין שהיותר הוא רע בשבילנו, לפי שהי"ת יודע היטב מה טוב בעבורנו, והדברים פשוטים, ואף שיש פעמים שזה חלק מהתיקון של האדם, אבל בדרך כלל הכל תלוי בתיקון המידות של שתי הצדדים וכו'.

ועל הפסוק והנה אנוכי עימך ושמרתיך בכל אשר תלך, פרש"י לפי שהיה ירא מעשו ולבן, שעשו שונא בגלוי וכבר בבטן ניסה להורגו, והשני לבן הארמי שהיה ערמומי ומראה עצמו כלבן ואינו אלא שחור. וכתב בליקוטי תורה להאר"י (פרשת שמות) שעשו ולבן רומזים ליצר הרע בשני סוגיו אחד גלוי ואחד מוסווה ומכוסה, ע"י שמראה לו את העברות כמעשים טובים, וכן אמרו בחולין (צא.) על הפסוק 'ויאבק איש עימו' חד אמר כעובד כוכבים נדמה לו, וחד אמר כתלמיד חכם נדמה לו, ולכן הבטיח ה' ליעקב שיצילהו מב' היצר הרע שאמר לו ושמרתיך בכל אשר תלך. וזהו ענין הנגיעות האישיות שאדם יכול כביכול לומר שנלחם על מצווה ואילו לאחר שגם האינטרס האישי שלו נעלם פתאום נגמרה גם המלחמה על כבוד ה'.

וכל העולם הזה ניסיונות שלשם כך הגענו לכאן, ואם לא יהיה לאדם ניסיונות זה אומר שגם אין עליות גבוהות, ולכן צריך להתגבר על כל המכשולים שבדרך, וכפי שמצינו אצל יעקב אבינו ע"ה **שרק כאשר היה בדרכו ללכת למקום הכי טמא דהיינו בית לבן הרשע רק אז 'ויירא ויאמר מה נורא המקום אין זה כי אם בית אלוקים' ראה נבואה כזו גדולה**, לפי שהאור הגדול של הניצוצות החשובים הם דוקא במקום הכי נמוך, ולכן יעקב אבינו ראה נבואה זו כיון שכעת הוא בבחינת נפילה וירידה כזו גדולה, בחינה של ניסיון שלא ללמוד מלבן הארמי, בכדי ללקט את ניצוצות הקדושה מבית לבן.

וצריך להבין שאם הקב"ה כבר הוציל אותך לירידה, תדע שיש שם אור בבחינת 'ומה נורא המקום הזה' היינו שבכל מקום יש נקודת אלקות יותר גבוהה ויותר גבוהה, ולא ניתן להגיע לבחינת 'והרשעה כולה בעשן תכלה' אלא על ידי ספרי המוסר ודבקות במטרה, שעי"ז מגלים כמה העולם הזה הוא דמיון ושווא נטעה, וזהו שער השמים על ידי התשובה השלימה. יה"ר שנזכה שלא להתייאש מלהילחם על כל מידה טובה, ונזכה לשנות את מידותינו כפי שבאמת הי"ת רוצה שיתוקנו המידות בדרכה של התורה הקדושה רחמנותה ורגישותה לזולת, אמן.

בס"ד

פדיון נפש

הנערך ע"י הגאון הצדיק המקובל

מורנו ורבנו **הרב בניהו שמואלי** שליט"א

עם מטבעות כסף טהור ובהזכרת שמכם באופן פרטי

וידוע בסגולתו לרפואה להצלחה ולכל הישועות!

למסירת שמות: 03-5520004